
HÍD

LV. évfolyam, 1. szám
1991.
január

ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZ – NOVOSADSKO POZORIŠTE
1990/91. évad
HARMADIK BEMUTATÓ

Tolnai Ottó

PARIPACITROM

S z e r e p l ők :

KRISZTIÁN	Bicskei István
ALBÍN	Törköly Levente
WAK BOTTYÁN	Venczel Valentin
KRISZTINA, GLÓRIA	Ladik Katalin
NAGYAPA, GAZGATÓ	Tóth Loon f. h.
NAGYANYA, LÉNEA	Módri Györgyi f. h.
HITLER JULIKA, FIATALASSZONY	Bicskei Elizabetta
HÓHÉRKA	Ábrahám Irén
PAX DOKTOR, PROFESSZOR	Simon Mihály
HORGOSI HILTON EMIL	László Sándor
PALI	Banka János
ZETOR TRAKTOR	Szőke Zoltán f. h.
ÍRÓ KÉZ	Szilágyi Nándor
VADNAY	Magyar Attila f. h.

Díszlettervező: Kádár Tibor
Jelmeztervező: Lugosi Edit

RENDEZŐ: TÖMÖRY PÉTER

ŐSBEMUTATÓ: 1991. január 31.

PARIPACITROM

TOLNAI OTTÓ

SZEREPLŐK:

FIATALASSZONY	WAK BOTTYÁN
NAGYAPA	PALI
NAGYANYA	HITLER JULI
KRISZTIÁN	VADNAY
KRISZTINA	ALBIN
PAX DOKTOR	GAZGATÓ
HORGOSI HILTON EMIL	LÉNEA
ZETOR TRAKTOR	ÍRÓ KÉZ
HÓHÉRKA	GLÓRIA

ELŐJÁTÉK 1.

RATTUS RATTUS

Üres körtér. Fehér sztiropor (hungarocell) doboz, olyasmi, mint amilyenbe a televíziót csomagolják. Oldalt kispolgári nappali nagy ablakkal. Ha félrehúzzák az ablak függönyét, tükörben látjuk magunkat. Az ablak előtt akvárium aranyhalakkal. A vázában rózsacsokor. Hintaszék, amely olykor felborul. A fogason zöld köpeny. Tehát az udvart és a nappalit látjuk. A két rész nincs elhatárolva.

FIATALASSZONY *(az ablaknál nézi a szoba körül és olykor a szobán is áthaladó, hol lassan, hol gyorsan köröző fiatalembert)* A gurigát. Egész nap kereste a gurigát. Rajtam követelte. Hol? Hol? Hol a guriga? Első pillanatban még azt hittem, játszani akar, kitalált valami érdekes játékot. A gurigával. De csak jött így idegesen utánam. Hol? Lökdösött. Rángatott. Hol? Hol a guriga? Alig tudtam felkapni a bugyit. Különben sem szeretem, ha bámul belém. Mondtam neki, ginekológus vezetett el benned. Látja, mama, valami kidörzsölte a

combotat... Hol? Hol a guriga? Amikor azt mondtam neki, hogy ott húzzák – egy kis szünetet tartottam – a nótáját a Piros Csizma sarkán, durván ellökött...

NAGYAPA *(a hintaszékből, újságlepedői mögül)* Húzzák a nótáját – kinek?

FIATALASSZONY A gurigának, tata, a dunsztpárgás gurigának!

NAGYAPA Guriga? Hm? Biztosan fel akarja találni a magánjárót, a perpetuum automobilit. Gyermekkoromban én is sokat dolgoztam rajta.

FIATALASSZONY Hol? Hol a guriga?

NAGYAPA *(az újságból olvassa)* Megadták. A méregengedélyt... Hm? Nem is tudtam, hogy van ilyen engedély is. Fontos feladatunknak tartjuk: a börtönkönyvtárak kiépítését... Hm? Ott legalább nyugodtan lehet olvasni. Vannak, akik ott benn a sitten végeztek el az egyetemet, nem is egyet: az egyetemeket!

FIATALASSZONY Hol?

NAGYAPA A börtönben.

FIATALASSZONY Hol? Hol a guriga?

NAGYAPA Szóval, a gurigát követelte rajtad, kislányom?

FIATALASSZONY Igen. És aztán amikor meglelte, olyan furcsán megörült neki. A zsebkésével mohón levágott belőle egy rövidke darabot. Előbb arra gondoltam, papírsarkányt akar csinálni ismét. Ahogy mondani szokta: madárcsont-szerkezetűt... Öleltem a cukorspárgás gurigát, és futottam, futottam a vakvágány csalánjában, futottam fel a fémforgács hegyekre, futottam le a fémforgács hegyekről, futottam krisztustövisen, futottam a tükörgyár vakító hulladéktelepén, futottam...

NAGYANYA Vigyázz, fellököd a vázát!

FIATALASSZONY *(felemelt kézzel, akárba sarkányt röpitene, kifut a szobából)* ... futottam a homokpadon, akkor, aznap röpült neki az a vitorlángép a villanyvezetékeknek, és zuhant bele a Dunába... De én csak futottam a gurigával csalánon, fémforgácson, krisztustövisen, tükörhulladékon, futottam, futottam a homokpadon, futottam a vízen is szinte... Azt hittem, sarkányt akar csinálni, papírsarkányt ismét. És kell hozzá a végtelen spárga, kell, hogy futhassak vele árkon-bokron át, és hogy ő könnyes szemmel gyönyörködjön benne. De nem.

NAGYAPA Hanem?!

FIATALASSZONY Mohón levágott egy rövidke spárgadarabot, és: copfba kötötte a haját! Juj, most kötöd copfba, most, amikor már nincs mit copfba kötnöd, kérdeztem.

NAGYAPA *(halkan magának)* Co...co...copf...copf? Istenem, milyen különös, nehéz szó – milyen nyelv ez?! Cop...copf?

FIATALASSZONY Most kötöd copfba, amikor már nincs?! Most, mondta. Most. Most. *(Az ablak előtt.)* Még sosem láttam ilyesmit: Úgy csinálta, mintha tükörben nézegetné magát, mintha eleve látná magát a falon, a tapétán, a szekrényajtón. Valami különös, új vonások rajzolódtak-ütköztek ki az arcán. Nézzék, még most is ott vannak rajta. Félek, most már rajta is maradnak. Rátetováolódtak. És aztán kiment az udvarra. De az a kimenetel már más, valami egészen más volt. Megváltoztak a mozdulatai, a lépétei. Teljesen megváltoztak. Egy ideig a kerámialapokat rugdosta a teraszról.

NAGYAPA *(halkan, ironikusan)* A hínármintás kerámialapokat. Ötpercenként rúgott le egyet, tízig számoltam.

NAGYANYA Már csütörtökön, amikor az első lapot lerúgta, mondtam, vissza kell ragasztani, azonnal vissza kell ragasztani, mert még képes lesz lerugdosni az egészet...

NAGYAPA Én is azonnal éreztem, hogy valami baj történt.

FIATALASSZONY Aztán, hogy lement a teraszról, a korhadt cseresznyetuskót kezdte kerülgetni. Sokáig. Végül már én is elszédültem.

NAGYANYA Vigyázz, a váza!

NAGYAPA A kínai... Vagy a Kosztolányinál van kínai?

FIATALASSZONY Elszédültem. Hánytam. Most. Most, ismételtette sziszegve. Most. Később bent kopácsolt a garázsban. Azt hiszem, a csizmája sarkát próbálta viszaszegezni.

NAGYAPA A csizmája sarkát? A szerencsétlen! Miért nem szólt nekem? A fogságban a cipészeknél – a cipészeknél is!! – dolgoztam.

FIATALASSZONY Igen?

NAGYAPA Igen. A suszterájban is.

FIATALASSZONY (*idegesen*) Hát, tata, ezt még tényleg nem hallottuk. Hogy Szkopjében a tifusz után a szabóságban dolgozott, azt tudjuk, de hogy a suszterájban is, azt nem.

NAGYAPA (*felkel, elindul, de meggondolja magát, visszaül a hintaszékbe*) Először is nem a tifusz után, hanem a tifusz előtt dolgoztam mint szabó Szkopjében. Előbb csak a bajonéttal szabtam át egy osztrák köpenyt a főmufti feleségének... Annyi befőt-et ehettem, amennyi csak belém fért.

NAGYANYA Befőttel fizették a munkádat?!

NAGYAPA Pénzt is kaptam, de azt mind elkártyáztam, mert a bolháktól nem lehetett aludni... Másodszor: a suszterájban nem Szkopjében dolgoztam. Sőt, nem is az első, hanem a második világháborúban... A Bácskán átvonuló Tolbuhin Hadsereg katonáinak a lábbelijét nekünk, kanizsai iparosoknak kellett rendbehoznunk. Értitek, az egész hadsereg lábbelijét! Tolbuhint nem érdekelte, hogy cukrász, netán fodrász éppen az illető. A borzalmas csizmákat, szétfoszlott bakancsokat egy nap alatt rendbe kellett hoznunk... Valahol még meg kell lennie annak a szuroklabdának, amellyel a kendercérnát kentem. Tán itt a kínai vagy milyen vázában?

NAGYANYA Nem a hegedűvonót kentem azzal a labdával?

NAGYAPA A hegedűvonót gyantával, a kendercérnát szurokkal...

FIATALASSZONY Hagyd, mert még előveszi a hegedűjét! Most. Most, csak ezt sziszegte.

NAGYANYA Azért mégiscsak értesíteni kellene...

NAGYAPA Kit?

NAGYANYA A rendőrséget.

NAGYAPA Mert varkocsba fogta a haját? Hm? A fene tudja. Mindenesetre egyikőtök állandóan figyelje. Majd ebéd után megbeszéljük, mitévők legyünk.

NAGYANYA Istenem, mindig rettegtem, egyszer majd nekünk is muszáj lesz köz-zétennünk az újságban...

NAGYAPA (*kinéz az újság mögül*) Az újságban – mit?

NAGYANYA Azt, hogy felelősséget nem vállalunk!

NAGYAPA Bravó! Legalább lesz valami ebben a szaros újságban! Kenyeresné Dobó Bertától december 23-a óta külön élek. Tetteiért felelősséget nem vállalok. Idős személyt ápolnék házért. Ez nem az. Ez még nem mi vagyunk. Találtunk egy kan vadászkutyát. Szőre sötét. Én a zsömleszínűeket szeretem. Szinte kedvet kap az ember, hogy beléjük harapjon. Szőre sötét, négyszemű. Négyszemű? Nem értem. Csantavér, szállás. Férjemtől, Puskás Kálmántól külön élek. Nézeteiért felelősséget nem vállalok. Két hó-

napos kislányt örökbe adnék. Zenta. Feleségemtől, Bünné Andor Annától külön élek. Büneiért felelősséget nem vállalok. Bűn Béla. Gyerekek, mi, sajnos, még nem vagyunk benne. Pedig valamikor én is arról álmodoztam, hogy egyszer majd belekerül a nevem az újságba. Sőt, talán még a Tolnai lexikonba is...

NAGYANYA Hagyd ezt az öreg félnótást. Amaz mit csinál?

FIATALASSZONY Megint a cseresznyetuskó körül matat. Most. Pont most. Jöjjön ide, innen jobban látni. Tele vöröshangyával.

NAGYAPA Micsoda?

FIATALASSZONY Az a tuskó! Én nem vagyok hajlandó egy ágyba feküdni vele. Lemegyek az alsó konyhába.

NAGYANYA Mért nem költözik ő le az alsó konyhába? Ott legalább szépen rázárhatnánk az ajtót.

NAGYAPA Hm?

NAGYANYA A kislányának a férje copfba kötötte a haját, kérdi majd a szomszédasszony. Hát igen, copfba, mondom majd én. De hiszen nincs is haja, meg zsíros is, meg ősz is már egészen. Ha-ha-ha! – vihog majd a szomszédasszony. Mi ütött ezekbe a fiatalokba? Robbantanak az áruházakban. Ha-ha-ha! – vihog majd a szomszédasszony. Pedig mennyire szerettem sétálni az áruházakban – most meg csak szaladok ki, nehogy egyenesen az egekbe vigyen a mozgólépcső. Ha-ha-ha! – vihog majd. Mi pufog így?

FIATALASSZONY Tudod, mindenbe belerúg a csizmájával. Kővel futballozik.

NAGYANYA Kővel futballozik, és copfba fogja a haját! Nem mondom, kislányom! Egyáltalán miért kellett idehozni valakit?

FIATALASSZONY Mama, hagyjon békén! Azelőtt meg mindig azzal szekált, nem akar öreglányt a házban...

NAGYANYA Kérd meg, merjen esővizet a virágoknak.

NAGYAPA Ne bántsátok, ne ingereljétek feleslegesen. Hagyjátok, hadd menjen át rajta szépen.

NAGYANYA Nézd meg, mivel a fenével van így kitömve ennek a köpönyegnek a zsebe!

NAGYAPA Most meg mi a fenével zörög így?

FIATALASSZONY A televízió dobozát döfködi azzal a rozsdás szigonnyal. (Az akvárium fölé hajol.) Milyen régen voltunk már a tengeren! A nászutunkon beüszünk egy vízalatti barlangba. Elhatároztuk, ott fogunk élni...

NAGYANYA Miféle szigonnyal döfköd?

NAGYAPA Biztosan azzal, amit a szalmakazalban találtam, még amikor ideköltöztünk, azzal a rozsdás szalmahúzó horoggal...

FIATALASSZONY Imádtam a mélytengeri halászást... Arról mesélt nekem, hogy a tenger valójában egy ugyanolyan kék barlang, mint az égbolt... És ha van Isten, akkor szerinte inkább az alsó barlangban lakozik, mint a felsőben... Aztán lassan megrozsdásodott a szigonya. Most azt fényesíti. Azzal döfködi a sztiroport... Amikor panaszkodni kezdtem neki, hogy miért nem járunk a tengerre, hazacipelte ezt az óriási akváriumot.

NAGYAPA Hogy cincog.

NAGYANYA Nem bíjtán bele abba a dobozba a szomszédgyerek?

FIATALASSZONY (afogason lógó köpeny zsebében kotorász) Mik ezek? Röpcédulák?!

NAGYANYA Add ide... Kérjük önöket arra, hogy bárhol, akár lakhelyükön, akár közterületen...

FIATALASSZONY Most. Most. Csak ezt ismételtegette.

NAGYAPA Röpcédulák?

NAGYANYA Várj egy kicsit, no! Kérjük önöket arra, hogy bárhol – akár lakhelyükön, akár közterületen – élő patkányt látnak...

NAGYAPA Röpcédulák – az én házamban?!

NAGYANYA Vagy patkány jelenlétének nyomait észlelik: rágásnyomok ajtófélfán...

NAGYAPA Rágásnyomok ajtófélfán... Hm? Röpcédulák – az én házamban?

FIATALASSZONY Most. Most. Csak ezt ismételtegette.

NAGYANYA Rágásnyomok könyvön, burgonyán, karfiolon, felfúrások, ürüléknyomok...

NAGYAPA Könyvön ürüléknyomok? Hm? Hol a Tolnai lexikon? Még csak az hiányzik, hogy rápiszkoljanak a Tolnai lexikonra. Hogy körülragják, hogy megfúrják.

NAGYANYA Észleléseiket azonnal jelentsék...

NAGYAPA Röpcédulák! Röpcédulák-dögcédulák! Felelősséget nem vállalok!

NAGYANYA Várj csak.

NAGYAPA Röpcédulák-dögcédulák...

NAGYANYA Tartsd már a szádat. Hiszen lehet, hogy éppen ezért fogta össze...

NAGYAPA Mit?

NAGYANYA Hát a haját. Ezek szerint nincs kizárva: elhelyezkedett...

FIATALASSZONY Munkába állt volna? Végre! Hol? Hol?

NAGYANYA Hát, a patkányirtásban, kislányom. A patkányirtásban.

FIATALASSZONY Juj! Mondtam, hogy nem alszom vele! A patkányirtásban? Ugyan már, mama, mért kellene ahhoz copfba fognia a haját?

NAGYANYA Hát a mérgek miatt talán, a mérgek miatt.

NAGYAPA (*idegesen lapoz vissza az újságban, majd felborul a hintaszékkel*) Itt van. Megadták a mérgegendélyt! Hm? Patkány... Hol a Tolnai lexikon? A patkány...

FIATALASSZONY Utoljára a WC-n láttam egy Tolnai-kötetet.

NAGYAPA Megvan. A patkány... Rattus Rattus... nem annyira csatornalakó, mint a Rattus Norvegicus... eléri a száznyolcvan grammot... Einstein mondta, hogy: ha a patkány húsz kilogrammral súlyosabb volna, az ember nem lenne többé a világ ura... Valaki kiszakított egy lapot! Nem azért tartom a WC-n a Tolnaimat, hogy használják. Ha a második világháború után...

NAGYANYA Lehet az is, hogy csak osztogatja ezeket a cédulákat. Csak osztogatja így a járókelőknek, a kezükbe nyomja...

NAGYAPA A világháború után az első nagyszabású zoológustanácskozás tárgya Berlinben, a Robert Koch Intézetben a patkány volt.

NAGYANYA Lehet, hogy csak osztogatja...

FIATALASSZONY Megy az utcán, le-föl utazgat az áruház mozgólépcsőjén, és osztogatja...

NAGYAPA Vigyázzatok, gyerekek! Semmiféle cédulákat ne osztogassatok! Imacédulákat se. Még toalettpapírost se osztogassatok! Még a Tolnai lexikon kitépett szaros lapjait se! Istenem, hányan lebuktak már ilyesmi miatt, közben csak a seggüket akarták kitörölni. Röpcédulák, dögcédulák! Felelősséget nem vállalok!

NAGYANYA Felelősséget nem vállalunk!

FIATALASSZONY Nézd, ezen az áll: Tisztelt lakók!

NAGYANYA Mutasd.

FIATALASSZONY Nyolcas sorokba vannak fektetve...

NAGYAPA Kik vannak nyolcas sorokba fektetve?!

NAGYANYA A patkányok.

NAGYAPA *(kikapja Nagyanya kezéből a lapokat, és meggyújtja)* Röpcédulák-dögcédulák!

FIATALASSZONY Dobja az akváriumba!

NAGYAPA Patkányokat az aranyhalak közé?! Égő patkányokat! Az újságot, azt kérem vissza.

NAGYANYA Most hol van?

KRISZTIÁN *(átbalad közöttük, kezébe vesz ő is egy röpcédulát, böngészi, majd repülőt csinál belőle, és eldobja. A repülő kigyullad, és az akváriumba zuhan)*

NAGYANYA Hová tűnt?

FIATALASSZONY Azt hiszem, most meg felhúzódott a galambpadlásra.

KRISZTIÁN: *(valahonnan fentről halljuk a hangját)* Galambpadlásra szorulva érzi csak az ember, mennyire fel tud forrósodni a tollal borított test. És plusz még a tonnás szárnyak cipélése. Plusz a harsona, melyet minden alkalommal újra kell önteni-fújni az üvegszilánkokkal teli tüdőnek...

NAGYAPA Rattus Rattus... kiszívja a galamb koponyáját...

NAGYANYA *(még mindig a fogason csüngő köpeny zsebében matat)* Istenem, minden belerohadt a zsebébe!

NAGYAPA Hát tényleg lakik a szomszéd utcában egy rendőr...

FIATALASSZONY Elszaladjak, szóljak neki?

NAGYAPA Hát, csak nézd meg, less be, otthon van-e. Vigyázzatok, nehogy meglás-sa, kutakodtok a zsebében.

NAGYANYA Nézzétek, a pénze is megpenészesedett! Ilyet se láttam még, hogy valakinek megpenészesedik a pénz a zsebében! De hát aki nem dolgozik, az nem is tudja értékelni...

FIATALASSZONY Ni, lemászott. Csupa toll. Mondtam, hogy nem alszom egy ágyban vele! Most meg szétcsapta a tuskót!

NAGYAPA Egye fene, arra már úgyse ülhetett volna senki.

NAGYANYA Többé már úgysem fogunk kerti ünnepeket rendezni.

FIATALASSZONY A copfja miatt?

NAGYAPA A cédulák miatt! Röpcédulák-dögcédulák!

NAGYANYA Mintha ezt a gyereket vízbe lökték volna? Vagy maga ugrott fejest?

NAGYAPA Hagyjátok már azt a koszos köpenyt. Rég kimoshattátok volna. Együnk inkább. A görögök is előbb mindig ettek, és csak azután kezdtek el sírni...

FIATALASSZONY Elment az étvágyam.

NAGYANYA Ez a tömérdek patkány... nyolcas sorokban...

NAGYAPA Mandzsúriából származik, a keresztetek hozták be... A XIV. században huszonötmillió ember halálát okozta.

NAGYANYA Mostanában hallottam, hogy errefelé is van olyan otthon...

FIATALASSZONY Milyen otthon?

NAGYAPA Miféle otthon?

NAGYANYA Hát olyan ispotály. Ahová beviszik. Bezárják.

FIATALASSZONY Én azt hiszem, mégis átnézek a rendőrhöz.

NAGYANYA Vigyél egy csokor rózsát.

NAGYAPA A rendőrnek? Ki látott még ilyet? Rózsát vinni a rendőrnek?

NAGYANYA Nem a rendőrnek, a rendőrnének...

NAGYAPA Van annak rózsája...

FIATALASSZONY Kinek, a rendőrnek?

NAGYAPA Nem a rendőrnek, a rendőrnének...

NAGYANYA Van, de csak vörös. Vigyén neki sárgát.

FIATALASSZONY Még sosem láttam közelről...

NAGYAPA Mit? Patkányt?

FIATALASSZONY Még sosem láttam közelről olyan zubbonyt...

NAGYAPA Ez meg most miféle hang?

FIATALASSZONY Megint szurkálni kezdte. Mind dühösebben szurkálja.

NAGYAPA Tán minket döfköd abban a dobozban!? Vér!

FIATALASSZONY Nem vér, rozstda.

NAGYANYA Tulajdonképpen mi is készíthetnénk olyan zubbonyt, csak meg kelle-
ne szerezni a szabásmintát...

NAGYAPA Végre abbahagyta. Most mit csinál?

FIATALASSZONY Bámulja a békáját, a teknősbékáját. Minden jel szerint megint ver-
senyre fog kelni vele. Filozófus barátja egyszer azt találta írni neki: Achilles elhagyja a tek-
nősbékát... És azóta állandóan ezzel kísérletezik. Azóta állandóan teknőssével verseng.

NAGYAPA Achilles elhagyja a teknősbékát? Hm? Ezt is egy olyan röpcédulán ol-
vastad?

NAGYANYA *(kiveszi a vázából a rózsacsokrot)* Átadod szépen.

FIATALASSZONY És ha a kezemre vág a gumibottal?

NAGYANYA Kicsoda?

FIATALASSZONY A rendőr.

NAGYAPA Akkor benyomod a szájába a rózsacsokrot.

NAGYANYA Megőrültetek? Mit beszéltek itt összevissza?

NAGYAPA Achilles elhagyja... Hm?

NAGYANYA Ha legalább nem azzal a dunsztspárgával kötötte volna össze...

NAGYAPA Ugyan már, tán szalaggal, fehér masnival kellett volna összefognia?
Nem, a copf még a legkisebb probléma. A cédulák. A röpcédulák-dögcédulák! Felelős-
séget nem vállalok! Én már gyermekkoromban megtanultam, nem szabad hozzányúlni
a repülőkből kiszórt cédulákhoz...

FIATALASSZONY Mama, ezekben a te ókori divatlapjaidban nem lehetne találni
olyan szabásmintát?

NAGYAPA *(az újsággal csörög)* A szülészetben patkányok támadták meg az újszülöt-
teket!

NAGYANYA Mi van ebben a házban? Se a metszőollót, se a szabóollót nem találok.

NAGYAPA Én egy bajonéttal szabtam át azt az osztrák köpenyt ott Szkopjében a fő-
mufti feleségének... *(Ismét a lexikonban lapoz.)* Három év alatt egy pár patkány húszmillió,
öt év alatt kilencszáznegyven-milliárd, tíz év alatt negyvenhatmillió-milliárd utódot nemz...

FIATALASSZONY Tata, ugyan már! Nincs elég bajunk, most még maga is jön ezekkel a patkányokkal.

NAGYANYA Hányszor mondtam már, hogy be kell tüzelni azt a Tolnait!

FIATALASSZONY Add csak a divatlapokat.

NAGYAPA Érdekes, hogy a Tolnai nem adott ki divatlapot...

FIATALASSZONY *(rég, szétszakadazott divatlapokban lapoz)* Másoljuk át a kis szabásmintát 10 × 10-es négyzetháló segítségével csomagolópapírra. Kiszabás után felgépeljük a danubiaszalagot a ruha elejére...

NAGYAPA Az egyik csecsemőnek az újját, a másiknak az orrát rágták le, a harmadiknak... A kétségbeesett szülők megrohmozták a kórházat, szétverték a berendezést, felkoncolták a személyzetet, felgyújtották az épületet...

FIATALASSZONY Szabászati és varróiskolámban, melyet harmincegy éve vezetek, francia és angol szabászati módszer szerint tanítok...

NAGYANYA *(kikapja a lánya kezéből a divatlapot)* Margytai szabászati tankönyvből a mintarajzolás és szabás könnyen megtanulható. Intelligens vidéki úrileány (keresztény) ajánlkozik magányos úrnőhöz támasznak. Szerény igényű, pusztára is megy...

NAGYAPA Minden francziára egy patkány jut...

FIATALASSZONY Az egészen sima zubbonyt kötésben beránczoljuk s úgy pántoljuk be, hogy kissé lazán, dudorosán álljon. Befejezését a szövethől vagy selyemszalagból készült egyszerű, sima öv képezi, melynek színe a zubbonyéval összhangzó...

NAGYAPA Minden francziára 1 patkány jut, minden indiaira 10...

FIATALASSZONY Különös a nyakkivágás és az azt körítő gallér, melyet több sorral letűzdelünk, s mely a nyakat szabadon hagyja. Az ujjak tölcser alakúak, lefelé kiszélesednek, és tűzdeléssel díszítetnek. A zubbony csukódása után felgomboljuk a tűzdeltelelkét.

NAGYAPA A mama kedvence... Felelősséget nem vállalok!

FIATALASSZONY Körültűzdeltelelkéket látunk... Mama, ezt én nem értem!

NAGYANYA *Gyöngypamuttal* beszöjjük az állatalakokat, a kis négyzetek mintáit és a széles szegélyt is. A beszövés után az alaprácsozás szálait zegzugos sorokban átcsvarjuk... Nekem is túl zegzugos...

NAGYAPA Harapása halálos fertőzéssel jár.

FIATALASSZONY Anyaguk vastag vízmentes szövet.

NAGYANYA Ez lesz az! Mutasd csak, kislányom. Legjobb, ha próbababun az egész szövethől dolgozunk...

NAGYAPA Ez roppant érdekes, hogy éppen a kereszties seregek hozták be...

FIATALASSZONY Látod, nem kellett volna feltűzelnünk a próbababát.

NAGYANYA Várj csak, hogy is csináljuk?

FIATALASSZONY Az egyszerűség az utcai ruhák fő jellemzője volt már a békeidőben is, de még sokkal inkább tényezővé vált most, a tüntetések után, a háború előnapján.

NAGYAPA A patkánybolha...

NAGYANYA *(odavonszolja az öreget, hogy próbababaként alkalmazták)* Hagyd már ezt a lexikont.

NAGYAPA De hiszen ezek háborús divatlapok!

NAGYANYA Háború idején patkányprémek, boa csincsilábol... Szabását és szabásmódszerét a szabásíven közöljük...

FIATALASSZONY A zubbony elől alátett szövetpánt segítségével, pattintós gombokkal zárul. Körülhurkolt gomlyukbevágásokból csőszerű ráncrészek lépnek elő, melyek alatt az övnél eltűnnek. A komoly jelen parancsolólag lép fel a divat terén is. Divatba jön a halina. A színek közül sötétkék, barna és tompa rezedazöld a leggyakoribb, élénk színeket – vörös, ultraviola – alig látunk.

NAGYANYA Tompa rezedazöld... Azt hiszem, valahol a padláson láttam egy sátorponyvát. Az olyan tompa, az pontosan olyan rezedazöld.

NAGYAPA Epe... Háború idején mindig az epezöld jön divatba... Meg a piszkos petróleumzöld... A naftaszín kelmék...

FIATALASSZONY Tompa rezedazöld... Az jól is állna neki.

NAGYAPA Mi állna jól neki?

FIATALASSZONY A rezeda.

NAGYAPA Igen, az epezöld...

NAGYANYA Tompa rezedazöld.

FIATALASSZONY Zöldek a szemei – zöldek voltak, de elsavósodtak...

NAGYAPA Istenem, háborús divatlapok!

NAGYANYA Ne mozogj már, maradj nyugton! Szaladj fel a padlásra a ponyváért...

NAGYAPA Minden nagy divatlapnak több rétegből áll az olvasóközönsége, s szent kötelessége minden előfizetőt kielégíteni. A szerényeket, dolgozókat azzal, hogy szabásívekkel, tanfolyamokkal lehetővé tegye a házban készíthető olcsó zubbonyokat. A gazdagokat, boldogabbakat pedig azzal, hogy tetszésüknek megfelelő öltözködésre segítse őket. Az egyik részen megterem a családokat boldogító takarékoság, a másik részen pedig az országot erősítő ipar és kereskedelem. Igaz, hogy szebb lenne úgy, hogy mindenki testvéreinek érezze magát, önzetlenül ossza meg azt, amit a sors egynek-másnak bővebben juttatott. Ez azonban ma még csak álom... Magyar próba- és játékbaba iparvállalat... Magyar babajavító intézet és játékbabarakta... A teknőssel versenyez még mindig?

FIATALASSZONY *(visszaérkezik a ponyvával)* Igen, a teknőssel. Ez most még el-tart néhány napig.

NAGYANYA *(a sátorponyvát vizsgálja)* Szép: tompa...

NAGYAPA Epe...

NAGYANYA Add a nagyollót.

FIATALASSZONY Hozom a tűpárnát. Fogja ezt a rózsacsokrot!

NAGYAPA Én nem viszek rózsacsokrot a rendőrnek!

NAGYANYA Fogja be a száját.

FIATALASSZONY A zubbony lebenyét külön darabból szabjuk. A gallér is külön-álló...

NAGYAPA Zsabó?

NAGYANYA Valakinek majd utána kell mennie a városba is. De lehet, hogy már különben is figyelik, követik.

NAGYAPA Édes gyerekeim: mindenkit figyelnek, mindenkit követnek. Jegyezzétek meg: a jó Isten is csak egy szegény policáj – senki, semmi sem bújhat el előle.

NAGYANYA Akkor miért nem akarod elvinni neki ezt a rózsacsokrot?!

FIATALASSZONY *(becsavarják az öregét a ponyvába, csak a feje és a rózsacsokor látszik ki)* Nyugodjon meg.

NAGYANYA Majd ráhúzzuk szépen, és akkor egy nyisszantással levághatjuk neki...

NAGYAPA *(mint valami nudlit, guringatják a ponyván. Majd mind szorosabban göngyölik, kötözik. Szabják, szurkálják. A fiatalember áll mellettük, nézi, mit csinálnak az öreggel. Távozik. Az öreg a földön rábukkan a lexikonra)*

Akár meg is skalpolhatnánk. Csak ha tudnánk, hogyan kell skalpolni. Gyerekkoromban annyi indián könyvet olvastam, de valójában semmit sem tanultam meg belőle a skalpolás technikájáról. Nézzük csak, mit is mond a Tolnai a skalpról. SKALP... az ellenség kikészített fejbőre. A szó a latin *scalpo* – lemetszeni – ige származéka. Primitív népek szokták az ellenséget megskalpolni, s a kikészített fejbőrét diadalmi jelvény gyanánt megőrizni. Európában a szkítáknál, régi germánoknál és keleten a sémi népeknél is divatban volt a skalp... Figyeljétek csak, mit mond. Mindig mondtam én, hogy tudni kell olvasni a Tolnait. Figyeljétek csak! Azt mondja, hogy: divatban volt a skalp. Tehát a skalp mint divat. Ezek szerint nincs kizárva, hogy a jó régi háborús divatlapokban található valami utalás a skalpolási technikákra is. Nincs kizárva külön skalprovatuk is volt... Ne belém döfködjétek, ezeket a gombostűket! Nem vagyok én túspárna, se Szent Sebestyén nem vagyok.

NAGYANYA Ha így hemperegsz, ha így dobálsz magad, abba fogom hagyni. Nem csinálok semmit. És majd szépen vásárolsz egy vadonatúj zubbonyt...

FIATALASSZONY Csenedesedjenek már.

NAGYAPA Hol lehet új kényyszerzubbonyt venni?

NAGYANYA A Medicinski depóban vagy a rendőrboltban, a fene tudja.

NAGYAPA Mondtam, hogy vigyétek át a rózsacsokrot a rendőrnék.

NAGYANYA *(az öreg szájába dugja a rózsacsokrot)* Csenedesedj, no!

NAGYAPA *(kínlódik. Hol a rózsacsokorba, hol a lexikonba bukik. Lecsenededik, és ismét a lexikont kezdi böngészni. A hangját már máshonnan halljuk.)* A patkány... elhagyja a süllyedő hajót... Az ember mint olyan akkor még nem süllyed... Az embert még nem hagyta el...

NAGYANYA Látod, kislányom, milyen jó, hogy nem adtuk el a varrógépet. Ki tudja, mi mindent kell még készítenünk...

NAGYAPA Hieronymus Bosch festményének szemlélője végérvényesen arra ítélte, hogy ne tudja, milyen kapcsolat volt van és lesz a patkány és az ember között... Szemben vannak egymással, és közel egymáshoz...

FIATALASSZONY *(egy régi Singer varrógépet húz középre)* El van szakadva a gépszíj...

NAGYANYA Mutasd. Nem veszélyes. Ez még egy békebeli masina... 1930-ban végeztem el a Singer-tanfolyamot...

NAGYAPA Míg az asszonyok szörnyű fájdalmak közepette szülnek, és ölük megnyílik, s már a szétrepedés határán van, patkányok ugrálnak és futkosnak minden oldalról vad izgatottságban. Néha a patkány a nőgyógyászati klinika műszerei által megbéklyózott női testen... a szülő nő feje felé sétál...

A fiatalasszony felülvolt. A közönség közé fut a rózsacsokorral.

ELŐJÁTÉK 2.

JAFFA GOLD

Az egész színpadot eltakaró vetítővászonon Dürer Nyúl című festménye. Lassan Veličković patkánnyal keresztezett Nyulává tűnik át.

A függöny-vetítővászon felemelkedése után: Fehér létra. Padlásszoba. Kád. A törülközőtartón akár egy szép japán zászló. A ferde mennyezetről rongyos narancsszín tapéta lóg. Matrac. Szanaszét képzőművészeti könyvek. Egy kis vetítővászonon Dürer, majd Veličković, majd pedig Bosch Földi paradicsom című festménye látszik.

Krisztina tétlenül áll a szoba közepén. Kezében a vetítő váltójával. Váltja, de nem nézi a képeket.

KRISZTINA Amikor először látogatott meg, Goethe Színtanárt és egy tekerics narancsszín tapétát ajándékozott nekem. A plusz oldal színei: a sárga, a vörössárga (narancsszín), a sárgavörös (minium, cinóber)... Ez a szín áll legközelebb a fényhez... Az a kellemes, derős érzés, amit a vörössárga nyújt, az elviselhetetlen erőszakig fokozódik a mély sárgászörösből... Aztán ahogy így elrongyolódott a tapéta, egy furcsa verset írt róla, nekem. *(A lecsüngő tapéta elé térdel a székre, tenyerébe fogja, és révülten szavalni kezd.)* Nagy számárfülként lóg a narancs tapéta tán maga a mindenható hallgatózik látom meg-megremeg legyezi magát végre egészen közel hajolhatok hozzá végre egészen közel hajolhatok a füléhez belebeszélhetek mindenbe bele a mindenségbe magától nyitott rést magán a menny narancsvirág nyílt alá rányílt a számra a számárfül és nekem most beszélnem kell beszélnem vele belebeszélnem bele belei zsigerei közé beszélni beszélni beszélni

Zörgés, dörömbölés. Krisztián bukdácsolva kapaszkodik fel a fehér létrán. Visszazuhan, újra kapaszkodik. Alig hallhatóan ismételi valamit.

KRISZTIÁN Fel, fel... ti...

KRISZTINA *(felvonszolja a fiatalembert)* Zavarnak? Vigyázz! Rúgd félre a lábtörlőt, bezárom az ajtót. Gyere, segíts, idetoljuk az utazóládát. Gyere, toljad! Nem bírod? Mi van veled? Mi történt? *(Magukra zárja az ajtót.)* Feküdj le, majd én odatolom. Istenem, milyen koszos a láda helye. Mennyi svábbogár! Zavart valaki? Mit akarnak már megint veled? Éppen azt a versedet mondogattam, Az oranzs tapétát. Te már nem is emlékszel rá: Nagy számárfülként lóg a narancstapéta tán maga a mindenható hallgatózik...

KRISZTIÁN *(legyint a kezével. Továbbra is alig hallhatóan, alig artikulálva beszél)* Nem.

KRISZTINA Nem emlékszel? Pedig itt írtad a fürdőkádban. Nem emlékszel? Fáj? Hol fáj? A torkod? Igyál egy kortyot, ez még a te vodkád, igyál nyugodtan, majd én ki-lesek az ablakon. *(Az ital végigcsorog Krisztián állán. Krisztina az ablakhoz ugrik.)* Nem látok senkit. Az ott nem ember, a díszeper árnyéka. A borbély már egy hete meghalt, csak réztányérja nyikorog. Igen, meghalt. Nem tudtad? Ugye, ő nyírt meg utoljára

ra? Öt éve. Egyszer félrehúzott és azt mondta, halála előtt még szeretne egyszer megnyírni téged. Persze, persze, mondtam neki. Dőlj le már. Ott a hamutálca. Eléred? Mondom, majd én figyelek. Tényleg nem látok senkit. Azt az öreglányt ismerem. Sétáltatja a macskáját a szatyorban. Sziámi, de valami mind a két szemére megvakította. Várj, lehúzó a csizmádat. Jó, ha nem akarod, akkor nem. Hu! Hová lett a csizmád sarka?! Ilyen lábbelivel tényleg nem lehet messzire jutni. Inkább lefeszítem a másikat is. Mondd, te, Krisztián, te jártál itt kedd éjszaka? A te homlokod nyoma ez ott az ablaküvegen? Gondolhattam volna, hogy a tiéd, csak a te homlokod olyan zsíros, verejtékes mindig. Tegnap feldöntöttem egy üveg tust, szerencsére a tulaj még mindig Portugáliában van. Egy krokodilbőrt ígért nekem. Mit kérsz?

KRISZTIÁN Ne! Ne! A sze... me...

KRISZTINA A szeme? Kinek a szeme? Az én szemem? Elmaszatólodott? Lemosom azonnal. Zavar a fény? Jó, azonnal behúzó a függönyt. De mondom, nem látok senkit. Csak az éjjeliőrt. Most indul. Istenem, csuromverejték vagy.

Krisztián rezgő kézzel a párna alá nyúl, keres valamit. Egy pisztolyt húz elő.

KRISZTINA A szomszéd gyereké. Ne! Ne húzd meg, durran, nagyot durran. A múltkor egy egész doboz patron robbant fel a kicsi tenyerében, akkor vettem el tőle, akkor dugtam ide. Itt a törülköző. Elromlott a törülközőtartó. Még az a fiú szerelte fel, tudod, az, aki előttem lakott itt, akinek a fekete mélytengeri öltözéke ide volt szögezve a falra, és te azt hitted, magát szegezte fel, később meg azt mondtad, szeretnél belebújni. Tulajdonképpen te helyeztél el itt ebben a manzárdszobában, és aztán hónapokig felém sem néztél. Később is csak valami nyomtatott anyagokat raktározta itt nálam. Tetszik ez a törülköző? Nézd, mit vettem neked. Gondoltam, hogy a napokban meg fogsz jenni. *(Egy láda narancsot húz elő.)* Mesélted, fiatalkorodban a barátoddal, aki most Északon él, állandóan egy nagy táska narancsot cipeltetek magatokkal, és ha megálltatok, letelepedtetek netán valahol, körétek öntöttétek. Mesélted, egy alkalommal valami világvégi kis vasútállomáson egy narancs mellett meledgetetek, egy narancs mentett meg benneteket a fagyhaláltól... *(Krisztián kezébe tesz egy narancsot, melegíti a kezét felette.)* Vessük le a trikót is. Még homorúbb lettél. Vigyázz, kiégeted a plédet. A minap egy Krisztus-kép előtt álltam a múzeumban, és valaki azt mondta mögöttem: ilyen soványan nem volt nagy kunszt mászkálni a vízen. Fordulj meg. Azonnal főzők teát is. Tátsd csak ki a szád, nem vörös a mandulád? Jó, jó, kilesek azonnal. Nem látok senkit. A díszeper árnyéka a kerekeskút feje. Mindig itt mosakodtál. Jön a kocsmából. Jól ment neki a biliárd. Ma nem szakította fel a posztót. Igen, ma alig ivott. Fogadjunk, most fel fogja csíptetni a nadrágját. Még mindig olyan facsiptetőkkel fogod össze a papirosaidat? Nem? Nincsenek papirosaid már? Ni, az éjjeliőr már jön visszafelé. Emlékszel? Egész nap tudtuk így nézni innen az ablakból az embereket. Gyere, ülj bele a kádba, majd szépen kienged a görcs. Teljesen rád nőtt ez a farmer! Jól van, így nadrágostul is beleülhetsz. *(A kádbhoz cipeli és beletuszkolja Krisztiánt.)* Én is meg szerettem volna fürdeni veled. Emlékszel, amikor felültettél ide a kád szélére? Mennyire szégyelltem magam. Vigyázz, a könyököd! Majd aztán kimosom a nadrágodat. Vigyázz, belefulladás! Így szépen, lebegjél. Majd felteszek valamit a korongra. Milyen szép volt, amikor arról meséltél nekem, hogyan pillantotta meg először Bartók Béla a kolibrit... De most ne

Bartókot hallgassunk. Maradj itt néhány napig. Nem engedek senkit a közeledbe. Ellopom a gazda vadászpuskáját. És megvédelek. Húzd összebb egy kicsit a lábad. A szem? A galamb szeme? Meg a csecsemők szeme? Nem értem. Ahogy a patkány... Nem értem. Kár, hogy nem jó a tus. Ahogy beleharap. Ki harap bele? Ott a szivacs. Vigyázz, forró! Engedd el magad, lebegi egy kicsit. Nem, egy istenért sem. A copfodhoz nem nyúlok. Nem, no, ha mondom, a copfodhoz nem. Ja, igen, olvastam: a szülészetben a patkányok... Még belefulladász nekem. Állj fel. Jaj, agyonütöd magad! Majd ledörzsöllek. Most szépen lehúzzuk a nadrágodat. Jobb, ugye, egy kicsit? Gyere, becsavarlak a plédbe. Mondd, Krisztián, megvannak még a galambjaid? A fehér pávasok meg a kék postások? Mit mondasz? Próbáld mozgatni a nyelvedet. Az én kedvemért. Lerágták a fejüket a patkányok? Mit mondasz? Borzasztó! Nyugodj meg. Jó. Így jó. Tetszik a blúzom? Én festettem be. Édesanyámé volt. Levágtam az ujját. Borzasztó ez a tapéta! Belelóg a poharadba. Csak temiattad nem szaggattam már le régen az egészet. Gyere, ülj fel. Vedd ki a kezed a pohárból. Tegyük ide a kispárnát. Kilesek. Senki. Üres a tér. Túlszerű. Minden, akár azokban a régi francia filmekben. Megvakult a néni macskája. Valamikor én is szerettem volna egy sziámi macskát. Hozok még egy plédet. Te, Krisztián, tudja valaki, hogy ide jöttél? Vasárnap a Halpiacon úgy éreztem, utánam fordult az anyósod. Különös, abban a pillanatban azt gondoltam, bárcsak az elsőáldozási ruhám lenne rajtam. Meg azt, hogy a kezemben lévő görögördinnye a fejem, és azonnal el fogom ejteni. Tedd ide a lábad. Levágom a körmeid. Emlékszel, amikor először fürödtünk itt, ebben a kádban? Azt mondtad, mindent dobjak ki, csak ezt a kádat ne. Mi az, hánynod kell? Itt a törülköző. Lélegezz mélyen. Jó, nyugodj meg szépen. Majd vetitek valamit. Ja, igen, Bosch Mennyországa van a vetítőben. Ez téged is megnyugtat, biztosan. A növények csöndje ez, amelyből a finom vonalú kezek úgy tapogatnak kifelé, ahogy a kacsok egy szomszédos virágon keresnek támasztékot... A tetszés szerinti elrendezés szabadsága mellett egy láthatatlan kötőerő is hat. Ez pedig a gyöngédség, ahogy a mennyei mező lakói bizalmas testvériséggel simulnak egymáshoz... A holland mester szimbolikus nyelvén a természetes szerelem fokozatait a csendes növényemberek után a viharzó állatemberek megjelenése jelzi...

Krisztián először mozdul ki kateleptikus állapotából. A Bosch-kép jobb sarkában lévő részletre, egy rózsaszín gömböt tartó szárnyas ifjúra mutat. Narancssal célozza.

KRISZTINA A tök alsó domborulatát lezárt kristálycső fúrja... Az ananász tövét is... Mindkét csőben állatok csúsznak-másznak... Egyes művészettörténészek szerint patkány, mások szerint egér...

Krisztián erőlködve jelzi, hogy nem azokra a részletekre gondolt. Felállt, és maga fölé emelve egy narancsot, utánozza a narancsszín gömbbel égbe emelkedő szárnyas ifjút.

KRISZTINA Az utolsó ítélet napján a földgolyó is egy magasabb, éteri csillogszába emelkedik. Ezért emeli feje fölé egy elragadtatott arcú szárnyas ifjú a szent labdát, a nap gömbjének kisedet mását, hogy annak csiszolt hajlásában visszatükröződjön arca... Átülök ide. Jó, hunyd le a szemed. Nagyon fáj? Hétfőn vizsgázom a hollandokból. Hol bújkáltál? Ne gyújtás rá ismét. Hogy van a teknősöd? Várj, megtörlöm az arcodat. Már

én is verejtékezni kezdtem. Nem bírsz hányni? Krisztián, mi történik tulajdonképpen? Félek. Igyál egy kicsit. Valami zajt hallok.

KRISZTIÁN Most. Most.

KRISZTINA Mi az, vigyázz! Hasalj le! Majd én az ablakhoz osonok. (*Krisztina az ablakhoz oson, kiles.*) Valami kocsi.

KRISZTIÁN Most.

KRISZTINA Szoktak a raktárba jönni éjszaka is. Szirénáznak! Istenem, miért szirénáznak?! Ezek érted jöttek! Igen, érted. De hát vizes a nadrágod, még ki sem terítettem. Meztelen vagy. Csizmádnak nincsen sarka.

KRISZTIÁN (*feláll*) Most.

KRISZTINA Hordággal jönnek. Kutya is van velük. Kutya – minek ide kutya?! Istenem, ha tudnám a Molotov-koktél receptjét! Lépj bele a papucsomba legalább. Próbálj átmászni a padlásra, onnan meg ki a tetőre. Csókolj meg! Mi történik velünk? Sosem fognak megbocsátani neked? De hát nem csináltál semmit. Fogd bár ezt a narancsot. Kik ezek tulajdonképpen? Ha tudnám a receptjét... Összetörnek mindent!

KRISZTIÁN Most.

KRISZTINA Mit most?

Krisztián a rendőrök és a mentők felé ugrik.

KRISZTINA Ne! A pisztolyt ne! Azt hiszik, igazi, és agyonlőnek! Ne! (*A ládához ugrik, és narancssal dobálja a rendőröket és a mentőket.*) Ne! Ne bántsák! Meztelen! Miért rugdossák? Miért húzzák rá ezt a zubbonyt? Csak a copfját ne! Nem! Nem lehet ilyen bután... Játékpisztollyal... kényszerzubbonyban... Nem! Nem!

Továbbra is narancssal dobálja őket, ahogy távolodnak a létrán.

ELSŐ FELVONÁS

DING! DANG! DONG!

Vidéki szegényház (ispotály és tébolyda). Bereteszelt nagykapu. Egy-két csenevész akác. A tágas kórterem – hasonlóan, mint az előjátékokban – nincs falakkal szigorúan elkülönítve, itt-ott váratlanul egybenyílik: csenevész akác a kórterem közepén, és tusolórozsák az igazgató irodájában. Durván megmunkált fából székek, pad, tolóka, emeletes ágy, ka-loda, budi, zárka. A játék hol követi a szövegből sejlő történet, hol nem, vagy éppen el-lenpontozza. Ezért itt még kevesebb utasítást adunk, mint az előjátékok esetében.

PAX DOKTOR Kimerültél?

HORGOSI HILTON EMIL Nem én, te hülye. A föld!

ZETOR TRAKTOR Pax doktor, a szemétben az újság hátulján azt olvastam, hogy a patkányok szeretik a harangszót: ding! ding! ding!

WAK BOTTYÁN Az istenit neki, mondd már, hogy: dang!

ZETOR Nem mondom, nem.

WAK Mondd szépen, kérlek, mondd.

ZETOR Nem mondom. Nem vagyok hajlandó.

WAK Megfojtalak, te golyvás!

PAX DOKTOR Engedd el!

WAK Nem akarja azt mondani, hogy: dang!

PAX DOKTOR Jól van, jól, nagyon jól, nyugodj meg, és mondd szépen azt, hogy ding!

WAK Én? Én modjam?! Nem! Nem vagyok hajlandó! Nem és nem! Ha kerékbe törnek: dand! dang! dang! ha száz, ha ezerfelé tépnek: dang! dang! dang! ha forró kátrányba mártanak, tollba, szép fehér tollba hempergetnek, és meggyújtanak: dang! dang! akkor sem vagyok hajlandó! Nem és nem!

PAX DOKTOR Jó, akkor mondd, mondjátok mind a ketten utánam, hogy: dong!

WAK Ne is próbálkozzon, Pax doktor úr.

PAX DOKTOR Ne is próbálkozzam?

WAK Pax doktor, engem nem lehet manipulálni, egyszerűen nem lehet, sajnos, születési hibám a manipulálhatatlanság: dang! dang! dang!

PAX DOKTOR Zetor Traktor, figyelj ide: dong! Dong! Dong!

ZETOR Mondhatnám, végső soron mondhatnám, hogyne mondhatnám, persze, hogy mondhatnám, ám mégsem mondom, mégsem – soha: dang! Dang! Dang!

PAX DOKTOR *(földhöz vágja magát!)* Dong! Dong! Dong!

HILTON Te hülye! Most mit csináltál? Még csak fokoztad a zűrzavart: ding! dang! dong! Ki fogja most ismét szétszórózni a dolgot?

ZETOR Pax doktor, kezdjük szépen előlről. A patkányok szeretik a harangszót, különösképpen a délit, a déli harangszót, és utálják a popzenét: ding! Ding! Ding!

WAK Dang! Dang! Dang!

PAX DOKTOR Dong! Dong! Dong!

HILTON Ding! Dang! Dong!

PAX DOKTOR Hilton Emil, belegabalyodtunk?

ZETOR Nem, á, nem gabalyodtunk bele. Én nem gabalyodtam bele semmibe. Á, mi-be gabalyodtam volna bele, mibe, nem, á, még véletlenül sem: garabolyt fogok fonnizni ezekből a szép szűz fűzgallyakból, ott nőnek, ahol a vér a hídról a folyóba ömlik. Ott nő ilyen szép sárga meg piros meg zöld, ott, ahol a vér zuhog, és Kobalt Karcsi úszik szemben az árral, úszik már vagy harminc éve... Hóhérka nővér!

HÓHÉRKA Kussolj már, no! Egész nap csak pumpálsz, noha pumpa nélkül, ha legalább pumpád lenne vagy legalább egyetlen nyavalyás kereked!

HÓHÉRKA Hóhérka, ma különösen szépen sikerült kitorúlni a fenekemet azzal az újságpirossal. Igazi sikerélmény. Megmutassam? A Pali meg a Jolánka meg Máró meg a Vadnay Dezsőke már megnézték, és mondhatom, édes Hóhérka nővér, el vannak ragadtatva.

HÓHÉRKA A Vadnay Dezsőkével, kérlek, ha lehet, ne prasnyálkodjál: a Vadnay Dezsőke volt a szabója a Horthy Miklósnak. Egyszer azt mesélte, öt percig...

PAX DOKTOR Meddig?

HILTON Ötig. Öt percig, te barom!

ZETOR Ötig?

WAK Ötig-e?

HÓHÉRKA Öt percig tartotta, így, pontosan így a főméltóságú úr húros...

HILTON Tényleg húros tökű volt az öreg, vagy csak baszkódsz?

HÓHÉRKA Azt állítja a Vadnay Dezsőke, körülbelül ekkorák voltak, mint az enyé-
mek, ekkorák. Fogd meg, no!

WAK De hát ez nem egy hárfa! Ha-ha-ha!

HÓHÉRKA Szóval, öt percig?

HILTON Szóval, mégis csak ötig?

WAK Ötig-e?

HÓHÉRKA Öt percig tartotta így, pontosan így – no, ne félj, nem szakítom le – így
térden állva...

PAX DOKTOR Hu! Ez tényleg megható jelenet lehetett.

HÓHÉRKA És akkor Vadnay Dezsőke megkérdezte halk, fátyolos hangján a főméltóságos úrtól – ne, Hilton, ne szakíts félbe, mert megőrülök! –, hogy egészen balra helyezzük-e?

WAK Egészen balra-e?

HÓHÉRKA Mire a főméltóságos úr azt mondotta, az ő üde üveghangján, hogy édes-
kedves Vadnaykám...

WAK Édes- kedves?

ZETOR Így szólította a Dezsőkét a főméltóságos úr, hogy édes-kedves?

HÓHÉRKA Ne szakítsatok félbe, mert tényleg megőrülök! Ebben a kurva bolondokházában semmit sem lehet végigmondani. Állandóan félbe-, százza, ezerbe tépnek, mint a kiéheztetett vadállatok!

PAX DOKTOR Fújd ki magad. Különben sem árt, ha egy kicsit kifújod magad. A kimerülés jeleit észlelem rajtad is, mint Hilton Emilen.

HILTON Nem megmondtam, hogy nem én merültem ki, te hülye! Nem én! Hanem a föld!

PAX DOKTOR Megittátok a kamillátokat?

ZETOR Kuss, doktorkám, most a főméltóságos úrról mesélnek.

HÓHÉRKA Szóval édes-kedves Vadnaykám, mondotta üveghangján a főméltóságú úr, rakja, ahová akarja, csak az isten szerelmére, engedje már el!

WAK Hu! Hu! Hu!

HÓHÉRKA Addig szorongatta idegességében a főméltóságú úr heréit, így, pontosan így, térdepelve, hogy végül a főméltóságú úr sebzett vadként üvöltött fel, és a kristályvázával, a vörös rózsával teli kristályvázával leütötte a Vadnay Dezsőkét.

WAK Hu! Hu! Hu!

HILTON Most már értem, honnan az a borzalmas forradás a Dezsőke koponyáján.

ZETOR Hu! Hu! Hu!

PAX DOKTOR Ne hu, ne húzzatok már!

WAK Hu! Jó, nem hu-zok.

HÓHÉRKA Igen, a Vadnay Dezsőke, a mi kis Vadnaynk varrta a főméltóságú úr fekete vadászöltönyeit. Begörcsölése után is, természetesen. És még most is, persze. Még most is tele van az imakönyve zergetollal. Igen, még most is dolgozik, még most is újra és újra átszabja a főméltóságú vadászöltönyeit, át, mert retteg, borzalmasan retteg, hogy szoritani fogják, hogy bevágnak neki lábközt.

ZETOR Tényleg, a fejébe kerülhetne, és még mi is ráfizethetnénk, ha bevágnának neki – egyből felére csökkentenék az ebédadagunkat!

HILTON Tényleg a fejébe kerülhetne. De miért nem próbál rám egyet, meg hát térad, Hóhérka, hiszen az orrom éppen olyan, mint a főméltóságú úr, neked meg a tökeid hasonlatosak: Ding! Dang! Dong!

ZETOR Ding!

WAK Dang!

PAX DOKTOR Dong!

HILTON Ding! Dang! Dong!

PALI Fenét a copf miatt. Egy fenét. A pisztoly miatt. Pisztoly volt nála, kérlek alásan, nem azért mondom, hogy bemószeroljam, pisztoly: revolgyik! És éppen Molotov-koktélt kotyvasztottak. Ott, azonban a manzárdon. Persze, nem azért mondom, hogy bemószeroljam.

HITLER JULI Mennyi címet kell bele? Mennyi címet?

PALI Mibe?

HITLER JULI Hát abba a koktéliba.

VADNAY Játékpisztoly?

HITLER JULI Nem, nem játék. Valóságos levorgyik.

VADNAY Igazad van, a játékpisztoly is elsül, el, kérlek alásan, az is, minden. Minden elsül, elsülhet – kivéve...

PALI Mit kivéve?

VADNAY Kivéve a Hitler Juliét. Ha-ha-ha!

PALI Az éjszaka majd megint megmottozzuk. Belesünk egy kicsit a bőre alá.

VADNAY Ne, ne bántsátok már ezt a szegény copfos csontvázat. Ha állandóan cibáljátok a copfját, csak még hosszabb lesz.

PALI Egy szál haj, az felénk még nem copf, Désiré!

HITLER JULI Hi-hi-hi!

HILTON Én nem szeretem azt mondani, hogy copf, én a colstokot szeretem mondani...

HITLER JULI Meg a címetet. Címet nélkül nem ér az egész semmit.

HILTON A colstokot, meg a cobolyprémet, meg a cowboyokat szeretem, meg a vellecei cölöpházakat szeretem, de azt, hogy copf, azt nem szeretem mondani. Azt meg, hogy varkocs, egyenesen utálok mondani, a colstokot szeretem mondani, egyáltalán a colstokot szeretem, a sárga colstokot, az isteni kénlapokból összenittelt colstokot, végtelen colstokot!

PALI Ez a Hilton állandóan csak papol nekünk, közben olyan a pofája, mint egy sóréttel meglótt csecsemőpopó. Hi-hi-hi! Ne rugdосd, Julika, hallod, Hitler Julika, ne rugdосd...

HITLER JULI Nem megmondtam, hogy címet nélkül nem ér az egész semmit, se a Molotov- se a Nobel-koktél.

WAK Hóhérka! Hóhérka!

HÓHÉRKA Mondjad szépen.

WAK Azt hazudja a Crni Józsi, hogy neki van egy aranyinjekciója a hasában, nekem meg sosem volt semmi a hasamban, most is olyan éhes vagyok, hogy rögtön megeszem a Hóhérka nővért és hozzá salátának Hitler Julikát, neki meg, kérem szépen, aranyin-

jekciója van, aranyinjekciója van a hasában, nővérke, ugye, hazudik, mint a rühes kutya, amikor azt mondja, hogy színarany. Dang!

ZETOR Ding!

HILTON Nővérke, én meg egy még kisebb bajuszt szeretnék, kisebbet, mint a Hitler Julika fanszőre, pontosan a felét, éppen csak hogy levezesse a taknyot – és akkor már nem halunk éhen!

WAK Ma sem ettem egy falatot sem, ennek a Józsinak meg arannyal, színarannyal van tele a bendője!

HILTON Mi esett le?

ZETOR Semmi.

WAK Mi esett volna le? És honnan?

PALI Nekem is úgy tűnt, mintha leesett volna valami. Igaz, honnan? Otthon azt sugdossák, nem azért mondom, hogy bemószeroljam, dogja volt neki.

WAK Kinek?

PALI Hát annak a copfosnak.

HITLER JULI Dogja? Dögje tán?

PALI Dogja, ha mondom. Tán értek annyira a henteskutyaákhöz.

HILTON Tán?

PALI Nem, tibeti.

PAX DOKTOR Láma?

PALI Dog.

HITLER JULI Dog, dög vagy láma? Döntések már el, mert megőrülök.

PALI Tibeti dog.

PAX DOKTOR Hányszor mondtam, hogy: dong!

ZETOR Ding.

WAK Dang.

PAX DOKTOR Ismétlem: dong!

HILTON Meg kellene kérdezni Gazgató urat, hogy a dog-ma, meg a dog-matizmus, a dog-matikus melyik dogtól, a némettől, a dántól vagy a tibetitől származik-e.

PAX DOKTOR Dong!

HILTON Magyarosítani kellene: dög-mára, dög-matikusra, dög-matizmusra...

HITLER JULI Igen. Szerintem is sok a közös a német dog-matizmus és a magyar dög-matizmus között. De tán inkább a dalai lámánál kellene tudakolóznom...

HILTON A Gazgató úrnál.

ZETOR Ding!

WAK Nekem az a gyanúm, hogy azért menekülhetett ide, mert már öreg a dogja.

HILTON Öreg, na és?

WAK Az öreg dog végül fölfalja a gazdáját.

ZETOR A német meg a dán dogmatizmusok? És a tibeti?

PALI Tudja a fene, tibeti dogot még sosem láttam, de ha dog, akkor biztosan az is fölfalja.

HILTON Fúj, az a sok sovány láma!

HITLER JULI Fölzabálta volna, és csak a copfját köpte volna ki. Hi-hi-hi!

HILTON Fél. Nem látjátok, még mindig fél?

PALI Fele, negyede magának: vacogság.

WAK Nem vacogság: vacakság.

PALI Nem látod, szegény mennyire vacog? Nem látod, az egész ember: egy végtelen vacogság.

WAK Ha fázik, akkor jöjjön söprögetni. Már megint beszemetelt a szemetes lova! Kiviszi a szemetet, de közben beszarat az udvar közepére, és kezdek elölről. Már hatvanéves leszek, és még mindig nem értem ennek a baszott udvarnak a végére! Be fogom stoppolni annak a girhes Gidránynak a picsáját! Tegnap is, kérlek alássan, mi történt! Amíg bementem a lapátért, a Nagy Cumi ellopott egy paripacitromot! A legszebbet! A legszebbet! Egész nap gürcölök itt, nézzétek a tenyeremet, láttatok már ekkora víz-hólyagot? és akkor jön ez a Nagy Cumi, és kérlek alássan benneteket, megfújja a legszebb citromot! Láttam, amikor bementem, pontosan öt darab volt. Amikor meg kijöttem, nagy meglepetésemre már csak négy. Kiemelte a legszebbet. Kérlek alássan benneteket, a Nagy Cumi! Itt van, megrajzoltam a helyét krétával, ahogy a rendőrségen tanultam volt. Nézzétek. Lépjétek közelebb. Ne ennyire. Egy lépést lépjétek vissza. Jó. Most nézzétek: itt ez a négy, és itt az ötödik. A legszebb citrom hült helye. Egyszerűen nem bírni elviselni. Ha nem hozatja vissza az igazgató úr, méghozzá momentál, bele fogok őrlni – össze fog dőlni, fel fog robbanni a világ! Tudniillik én fogom felrobbantani!

ALBIN Te, Pali, figyelj, Katmandu is ott van a Himaláján?

PALI Kérdezd meg a Nagy Léneát – éppen most készül meghúzni az érintőjét vagy az egyenlítőjét vagy tudja a fene, hogy minek is az ízét.

WAK Vegyétek tudomásul, nem fogom engedni, hogy ez az örült vonalzó átvezesse itt az egyenlítőjét, nem. Vezesse amott, a budi mögött. Vagy érintse a kalodát. Neki tökmindegy, hogy itt az első udvarban vagy ott, a budi, a kaloda mögött vezet.

PALI Nem, ó, nem. Azt mondja, egyetlen millimétert sem térhet el. Nem lehet játszani az ilyesmivel.

HILTON Milyesmivel?

PALI Az ilyen szögesdrót-izékkal.

HILTON Mióta van szögesdrótból az egyenlítő? Mióta húzzák lénea mellett a szögesdrótot?

PALI Csak úgy lyukad ki a Himalájára, ha itt, a paripacitromok között halad el. Állandóan azt énekli, hogy: Isten szeme mindent lát, el ne lopd a léneát. Látod, Wak Bottyán máris megszimatolta, hogy el akarod lopni a léneáját. Különben meg akar hízni.

WAK Húzni?

PALI Hízni, meg akar hízni...

ZETOR Verik! Verik mindenét. Amikor behozták, állandóan azt ismételte: Most. Most. Most.

WAK Hagyd abba.

ZETOR De aztán egyszer kiakadt, vagy eltört neki a legutolsó rugója is, és most már többé nincs neki. Most. Tudja a fene, mi, mije van neki most a Most helyett, de biztosan van neki valamije, mert állandóan csak azt bámulja.

ALBIN Mit?

ZETOR Semmit. A semmit.

PALI Add vissza.

ZETOR Nem adom.

ALBIN Mit vett el tőled az a rabló?!

PALI Semmit, a copfos semmijét.

ALBIN Add vissza! Add vissza azonnal, mert leharapom az orrodát!

GAZGATÓ Mi a problémánk, Lénea?

LÉNEA Csak türelem, minden megoldódik, Gazgató úr, minden a helyére kerül, minden feléled, felvirágozik, takaros kis kégli lesz ez még – ha újrahúzzuk az egyenlítőt. Itt fog elhaladni a citromok között, itt fogja átszelni az udvart és a budi előtt halad tovább. Majd írásban is beadom részletes leírását, rajzokat fogok mellékelni, csak várja türelmesen a postát. Azt mondta az a román gyerek, hogy ilyen cinegén nem fogom bírni tartani végig a világon át a vonalzó, és azóta tartjuk ezeket az edzéseket, azóta hizlal ilyen tempóban: csak egy hízó tudja meghúzni a nagy léneát! Gazgató úr, ha már nem leszek cinege, akkor mi leszek? Hízó disznó leszek? Már ki van az expedíció, egytől egyig válogatott, izmos legények. Zetor, Vadnay Desider...

VADNAY Ha addigra sikerül leszállítanom a főméltóságú öltönyeit.

ZETOR Hány fekete öltönnyel készültél már el?

LÉNEA Zetor, Vadnay Desider, Hitler Juli, Pali, alias Bildi Margaréta, ja és Horgosi Hilton Emil húzzák majd a vonalat... Gazgató urat is szívesen látnánk kis cserkészcsapatunkban. Gazgató úr hány kilót tud felemelni a fogával?

GAZGATÓ *(eddig nem látszott, most kidugja a fejét egy kis ablakon)* A fogammal?

LÉNEA Igen, valószínű, hogy arrafelé a hóban, homokban már majd mind befagy-nak, elkopnak a végtagjaink, és foggal kell tartani a vonalzó. Említettem már, itt fogja átszelni az udvart.

WAK Minő fondorlatosság! Tudja, Gazgató úr, min mesterkednek? Át akarják szelni az ötödik paripacitrom rajzát! Mintha csak nem lenne. Illetve mintha csak nem lett volna. Mintha semmi sem lett volna itt, ezen a helyen.

ZETOR Wak Bottyán, húzódj egy kicsit balra ezzel a kurva székkal. Húzódj egy kicsit balra. Nem érted, mit mondok?

WAK BOTTYÁN Egy széken tornászik egész idő alatt. Úgy tesz, mintha semmit sem hallott volna.

ZETOR Wak Bottyán, nem hallod?

WAK De. Sőt.

ZETOR Akkor mozogj már, no!

WAK Nem.

ZETOR Nem?

WAK *(mindent beleadva tovább tornászik)* Nem. Többé soha. Többé már sohasem mozdíthatom innen el a széket.

Mindannyian Wak köré gyűlnek

ZETOR Azt mondja, hogy többé már sohasem mozdíthatja el innen a székét.

PALI Többé sohasem?

WAK Egyszer elmozdítottam... Senki sem volt a teremben. Itt gyakoroltam vadonatúj klottgatyámban, majd jót üldögéltem. Egyszer csak valaki megszólalt. Se hangosan, se halkán. Azt mondta: told csak kissé jobbra a széked, Wak Bottyán. A fülem botját sem mozdítottam. Majd felkaptam a fejemet. Előbb azt hittem, valaki elbújt az ágy alatt.

És ugrat. Szekál a székemmel. Körülszimatoltam, senki. Visszaültem, vadonatúj klottgatyámban, így. Vártam, ám már éberebben. És egyszer csak ismét megszólalt: Wak Bottyán, told kissé jobbra a széked. Most már módszeresen álltam hozzá, hogy megkeressem, még a padlódeszkát is felfeszegettem. Megszurkáltam a szalmazsákokat. A budiba is leszúrtam. A galambdúcba is felmásztam. Hiába. Senki. Visszaültem a vadonatúj klottgatyámban, így.

PALI És?

ZETOR Kérlek, ne cselezz velünk, Wak Bottyán!

PALI Meddig ültél így?

WAK Egész nap. De aztán már csak a legyek zúgtak. Többé nem szólított, nem kért. És akkor egy pillanatban megértettem, hogy: az Isten szólt hozzám. Az Isten kért meg, hogy toljam kissé jobbra a székeket. Talán mert éppen ott kellett elvonulnia láthatatlan lényének, vagy mert, én sem tudom, miért. Elég az hozzá, hogy felálltam, és szépen jobbra toltam kissé a székeket.

ZETOR Kissé?

WAK Igen, valahogy pontosan megéreztem, hogy egy arasznyival kell jobbra tolnom. *(Mutatja. A többiek ki akarják használni az alkalmat, hogy a szék helyén átvezethessék a szögesdrótot, de Wak végül is nem mozdítja el a széket.)* Úgyhogy innen többé már nem mozdíthatom el az ő parancsa nélkül.

LÉNEA Üsd le, Hilton!

Hilton felemeli a kezét, de abban a pillanatban kinyílik a Gazgató kisablaka.

LÉNEA A budi előtt szeli át az udvart, majd itt, az ötödik citromnál hirtelen befordul a Gazgató úr irodájába, ha jól emlékszem a számításainkra, arrébb kell majd tolni egy kicsit azt a kristályvázát, amelyikkel fejbe tetszett baszni a Désírét, azt, amelyikbe a Hóhérika, alias Zsizsik Zsuzsi hordja a Gazgató úrnak a rózsát, de majd még mindent megkap időben – csak várja türelmesen.

GAZGATÓ *(egy könyvet egyensúlyoz a fején)* Na, Albin?

ALBIN Tibet-ügyben jöttem, Gazgató úr.

ÍRÓ KÉZ Jó napot kívánok, Gazgató úr.

GAZGATÓ Jó napot, napocskát, szép napocskát mindenkinek!

ÍRÓ KÉZ Na meg tetszett hallgatni végre a legújabb regényemet?

GAZGATÓ Nyett.

ÍRÓ KÉZ Miért nyett, Gazgató úr? A tegnapi, a tegnapi regényemet sem volt hajlandó meghallgatni. Láttam, rá tetszett húzni a párnát a fülére.

GAZGATÓ Nem, mert már a Németh László is megmondta, hogy a jó regényíró nem akar brillírozni. És punktum. Nincs punktum. Érti? A maga hősei viszont semmi mást sem csinálnak ebben a kurva életben, csak biliárdoznak, csak biliárdoznak, csak biliárdoznak... *(A földön fetreng.)* Csak biliárdoznak, és megint csak biliárdoznak! Akár az a kis szörnyű Mozart!

ÍRÓ KÉZ Bravó, és köszönöm. Ha én így tudnám egyensúlyozni a fejemen a regényemet!

HILTON Megjött a víz!

ALBIN Szóval a Gazgató úrnak nincsenek értesülései a tibeti dogokról?

GAZGATÓ Nincsenek értesüléseim a tibeti dolgokról.

ALBIN Dogokról.

GAZGATÓ Dogokról?

ALBIN Gazgató úr, még egy kérdésem lenne.

GAZGATÓ Tessék, fiam, csak bátorkodjál előhozakodni.

ALBIN A Kathmandu, az merre van? Igaz, hogy az is valahol Tibet táján található?

GAZGATÓ Hát ezt nem tudom, fiam. Mondom, a tibeti dolgokról nem nagyon vannak értesüléseim. Kathmandu? Látnod, csupán csak ezzel a kis töredék könyvtárral rendelkezem, az Elvtársúr nem engedélyezi a teljes anyag beszállítását, azt mondja, a sok könyv, a sok betű zsenírozza a betegeket. Először is, teszem fel a kérdést: hol lát itt beteget az Elvtársúr? Másodszer, nem a betegek kenték be szarral a könyveim gerincét!

HILTON Most meg elment az áram!

GAZGATÓ Szóval azt mondd, Albus Albin fiam, tibeti dog?

WAK Dang, dang, dang!

GAZGATÓ Meg hogy Kathmandu?

HILTON Fürdeni! Uraim és hölgyeim, fürdés!

ÍRÓ KÉZ Vigyétek a Kobalt Karcsit is: csuromvér! Ott lubickol már harminc éve, ott, ahol a vér, a vér, a vér – vigyétek a Kobalt Karcsit is, nem akarom így látni többé. Én a csokoládégyárban akartam dolgozni, igen, a csokoládégyárban, ott, ahol folyik ki a csokoládé. És nem a vágóhídon...

WAK Albin, ki az a Kobalt?

ÍRÓ KÉZ Ott lubickol már harminc éve, ahol a vér, a vér, a vér: a regényemben...

WAK Mit csinál?

ÍRÓ KÉZ Ahol a vér folyik ki a vágóhídról... Vigyétek, itt van! (*A regénykézirat nébány lapját nyújtja.*) Majd aztán adjátok vissza, mert még a Gazgató úrnak nem tetszett véleményt mondania a hősről, Kobalt Károlyról, aki már harminc éve ott lubickol, ahol folyik ki a vér... Én a csokoládégyárban akartam dolgozni...

HILTON Fürdeni, uraim és hölgyeim! Fürdés, elvtársak! Be fogunk kerülni az újságba!

GAZGATÓ Látnod, fiam, Przevalszkij M. Nyikolaj barátom például azt írta – Zajzánból Khamin át Tibetbe, a Franklinnál 1884-ben megjelent könyvében –, hogy: Természetük általában mogorva és rabló. Hogy mosolyogtak vagy nevettek volna, azt soha nem láttuk; ilyenek a gyermekek is, kik se nem dévajkodnak, se nem játszanak... Halottaikat kidobják a mezőre a vadak és madarak martalékául; a meghalt lámákat megégetik...

ALBIN Hoppá! Álljon meg egy pillanatra. Tehát nincsenek dogok? Jól értettem, megégetik vagy megetetik?

GAZGATÓ Megégetik...

ALBIN Jó, tessék, menjen tovább.

GAZGATÓ Przevalszkij M. Nyikolaj barátom továbbá azt mondja: Egy feleségük van, ki gyakran a rablás közben elfogott mongol nőkből kerül ki. Itt is gazdasági cikknek tekintik a feleséget... a feleség a háziasszony, de egyúttal a házi barom is. Valásuk Buddha vallása... A lámák, kiket látnunk, hol piros, hol sárga ruhában jártak... A sámánok, akik, a többi tánbutoktól fejdísz dolgában elütnek, mely nagy halom vékonyzsinór formában sodort és a fejen csalmaszerűen körülcsavart hajzából áll...

ALBIN Hu!

GAZGATÓ A hajzat csak részben kerül ki a sámán tulajdonából, a nagyobb részt a vízbe fúltak, lovaktól megöltek és általán nem természetes halállal kimúltak koponyája szolgáltatta...

ALBIN Hu! Halotthaj! Hu!

HILTON Fürdés!

PALI Állandóan meg akarja sárkefélni!

HITLER JULI Örülj, hogy nem drótkefélni!

HILTON Fürdés!

ALBIN Szóval, Gazgató úr, azt írja a Przsevalszkij M. Nyikolaj ott abban a vastag könyvben hogy a hajzatos – a csalmát, a kimúltak koponyája szolgáltatta? Mutassa! Ez ugye egy golyóálló könyv? És a bukósisakot is helyettesíti?

GAZGATÓ Tudod, fiam, nem rossz szerző ez a Nyikolaj, nem rossz, de az igazság az, hogy én a két Cholnokyn meg Baktayn meg Stein Aurélon meg hát Kőrösi Csomán és nem utolsósorban Székely Tiboron nőtem fel – csak mind kiestek a fejből. Ha most felüthetném az ő munkájukat, azonnal tudnánk mindent a te tibeti dolgaidról...

WAK Dang!

HILTON Kakaduk, fürdés!

ZETOR Sekk!

WAK Dang!

PAX DOKTOR Dong!

ZETOR Ding!

GAZGATÓ Villámlik valahol –

ALBIN Arról van szó ugyanis, hogy végre a lényegre térjek, én is szeretnék egy...

GAZGATÓ Egyet? Mit?

ALBIN Copfot.

GAZGATÓ Copfot, te!?

ALBIN Igen, copfot, én.

GAZGATÓ De hiszen, gyermekem, neked sosem is volt egyetlenegy szál hajad sem.

ALBIN Szeretnék...

GAZGATÓ Jó, nyugodj meg. A lényeg az, hogy ne izgasd fel magad. Majd szépen megfúratjuk valakivel a tarkódat. Fordulj csak meg. Szép... szép... Lassan glóbuszunk is így lecsupaszodik... A helyedben én azért inkább egy szép színes térképet tetováltatnék a kobakodra...

ALBIN Copfot akarok! Copfot!

GAZGATÓ Jó, jó, csendesedjél. Ha hozzá tudunk jutni egy amerikánerhez, megfúrjuk a tarkódat, és egy szép hosszú lófarkat ültetünk bele. Legalább lesz honnan tépni a szőrt a vonómra. Nézd, milyen csupasz a rózsafavonóm. Csupasz rózsafaággal hogyan is muzsikálhatnék néktek? Még jó, hogy a töviseket lefaragtam...

ALBIN Én copfot akarok! Copfot abból a halotthajból!

HILTON *(a zuhanyrózsa alatt ugrál)* Jég! Belém fagy a szar!

ZETOR Sekk!

HÓHÉRKA Ami azt illeti, én is leszakítottam volna, én is leszakítottam volna a főméltóságú úr heréjét, és zsonglőrmutatványokat csináltam volna velük, vagy pedig el-

dunasztoltam volna őket – ma aranyat érnének! Hi-hi-hi! A fia épp akkortájt zuhant le a repülőgéppel, és került rá arra a fekete bélyegre, brr, milyen recés volt!

ZETOR Vendégei vannak a Gazgató úrnak, úgy látszik, beleteszik az újságba. Azt mondta, hogy minket is beletesznek, csak előbb meg kell fürödnünk, szépen meg kell fésülnünk...

HITLER JULI Jaj, de fáj a fésűnek a foga!

ALBIN Kiverjem!

HITLER JULI Verd ki!

HILTON Forró!

PALI Ni! Megérkezett a copfos fiúhoz a lány!

HITLER JULI Még ilyet se láttam, virág van az arcára festve!

GLÓRIA Virág? Hm? Tényleg virág... Ma valahogy olyan rosszul jön nekem a nap, olyan rossz oldalról ér egész nap a fény, de hát, szívem, ezt jegyezd meg, itt különben sincsenek feltételek a piperére, kicsikém, bizony nincsenek, egyáltalán nincsenek feltételek a piperére, semmilyen feltételek nincsenek a piperére, nincsenek, csak sár, feketék a fogaim, nincs tajtékkő, csak sár, tajtékos sár, véres bélsár, kopaszok már mind a lukaim – rád is, rád húzták a zubbonyt, kis virág?

ZETOR Nézzétek, megmozdult! Megmozdult a copfos fiú!

PALI Gazgató úr, a copfos megmozdult, kaparja a falat!

ZETOR Biztosan kalciumhiánya van. Hadd kaparászza, tyúkot úgysem engednek tartani.

GLÓRIA Azt mondják, már Gloria Swanson is megvan nyolcvan – láttad, kicsikém, Az alkony körútjában a Stroheimmel? Ó, a Stroheim! Gyere ide, ne félj. Glória vagyok. Istenem, ha belegondolok, hogy az öreg Kennedy volt a szeretője...

HITLER JULI A Kan Ede? He-he-he!

PALI Elég volt! Kan egerek! Vége! Ti szépen ideáltok, ti meg szépen oda, oszt kivégezitek a kivégzőosztagomat. Jobbra át! Balra át!

ALBIN A copfját...

WAK Nem értelek. Tényleg nem értelek, Albinkám. A Gazgató úr sem értett meg. Akkor én hogy értelek? Hogy a fészkes fenében képzelsz biliárdgolyóra copfot?

ALBIN Tiéd lesz a pecsétgyűrűm, egy időben – erre bizonyítékaim vannak –, ez volt a legsúlyosabb pecsétgyűrű Budapesten. Ketten segítettek hordani. Az még a többpárt-rendszer előtt volt. Most már más. Most már egészen más. Most már mindenkinek ilyen nagy pecsétgyűrűje van Budapesten... A tiéd lesz. Meg a tiéd lesz mind a két aranyfogam. Meg ha akarok, kiszerelem a Crni Józsi hasából is az aranyinjekcióját...

WAK Hát izé meg ecet, oltunk vele meszet, az igazság az, hogy már alig maradt abban a copfban valami, mind kicsupálták ezek az örültek. No de majd én megvizsgálom, most látogatója van.

HÓHÉRKA Hagyjátok már abba ezt a kibaszott copfozást! Tényleg lehetetlen elaludni, állandóan csak ezt hallom: copf, copf, copf...

GLÓRIA Az öreg Kennedy az apja egyik gyermekének – Istenem, még abból a gyermekből is lehet elnök, azt is leléhetik. Elegendem van már ezekből a görög tragédiákból. Ah, szegény Glóriám, ah!

ZETOR Ding, ding, ding!

HÓHÉRKA Aludni akarok! Aludni!

WAK Szóval, majd még töröm a fejemet hajnalig. Nehéz lesz. Nagyon nehéz operáció. És különben is van még néhány nehezítő körülmény.

ZETOR A szemétben az van az újság hátulján: A kőolajipar képviselői a tegnapi értekezleten úgy vélték, hogy a kőolajbehozatalról szóló álláspontjavaslat vázlata nem elég világos. És sikraszálltak, síkra, a világosabb megfogalmazásért.

GAZGATÓ Én is mindig ezt mondtam a tanítványaimnak: világosabb fogalmazást, világosabbat, magát a világosságot! A fényt magát! A fényt!

GLÓRIA Nem véletlen, egyáltalán nem véletlen, hogy tizenöt évbe telt, amíg sikerült feloldítanom a színpadon. (Nagyra tántja a száját, de nem jön ki rajta semmilyen hang.)

HÓHÉRKA Tömjétek be a száját! Ott a törlőrongy, dugjátok Glória szájába! Nem bírom elviselni ezt a néma sikolyt... Típetünk át a Tisza jegén, és egy óriás rianás kettőtörte a jégpáncélt...

GLÓRIA *(hirtelen becsukja a száját, halkan, magának)* Az igazság az, hogy Európában ma már senki sem tud a színen üvölni.

HÓHÉRKA Aludni akarok!

WAK Te.

ALBIN Tessék?

WAK Te, figyelj ide, a te fejedre tulajdonképpen nem is copf illene.

ALBIN Nem copf, hát micsoda?

WAK Tudod, mi?

ALBIN Nem.

WAK Találd ki.

ALBIN Nem találom, én copfot akarok! Copfot!

HÓHÉRKA Dugjátok már a szájába azt a copfot! Aludni akarok!

WAK Tudod, mi illene a te fejedre tulajdonképpen. Frufrut.

ALBIN Megfojtalak! Csinálj te magadnak frufrut. A Hitler Juli ingyen égetett loknikat a Hóhérkának...

WAK Jó, jó, nyugodj meg, majd még akkor jobban töröm a fejemet, hogy mi is legyen azzal a copffal.

ALBIN Te borbély voltál a katonaságnál. És Hitler Julinak is megfelezted az orra alatt a Hitler-fanszőrét. Garas Zolinak meg levágtad a fülét. Kempelernek meg elvágtad a nyakát. Szerezni fogok neked ráadásul még egy réztányért is. Ha megyünk a hulladéktelepre dolgozni vagy a vágóhidra, a faluban leszakítok neked egy olyan réztányért. Érted? Meg letépek neked egy bambuszfüggönyt is. Hallod?

WAK Mit?

ALBIN A réztányért meg a bambuszfüggönyt. Hallod? Széttaposlak, ha nem szerzed meg nekem, ide...

WAK Jó, jó, csitulj, buflikám, csitulj, jó, megszerzem neked. Jóllehet még él. Éppen most, ahogy megérkezett az a virágos arcú lány, ismét felérezett, ismét kaparni kezdte a falat. Jó csitulj, megszerzem, felszerelem neked.

ALBIN Azt mondta tegnap a Pax doktor, hogy nem sok van már hátra neki. Elszáradt, megkeményedett, mint a kutyaszar. Mint a gyémánt. Egyszer szereztem egy üveg-vágót, és ki akartam szerelni belőle a gyémántot, és ki is szereltem, és akkor, amikor ki-szereltem belőle a gyémántot, nem gyémánt volt benne, hanem valami tetű! Azt mondták, a virágos arcú lány már behozta neki a ruhát... Te!

WAK Tessék.

ALBIN Miért nem a főméltóságú úr fekete vadászöltönyében temetik szegényt!

GLÓRIA Ah, Glória! Vörös orr, vörös kéz, nem, nem arany, ez a gyűrű vörösérz, még az az aranyos Alajos fűrészelte egy nagy dumdum hüzlíből...

WAK Dang!

ZETOR Sekk.

HÓHÉRKA Csak ezt az egyet nem értem, hogy a fenében lehetséges kétméteres Napóleon? Nekem nincs semmi kifogásom ellene, legyen, jöjjön, de te is láhattad, nem fér be az ajtón.

HILTON Kérdezt meg a Gazgatót.

HÓHÉRKA Mit a fenét kérdezzessem, látod, mást se csinál, mint azt a könyvet, azt a Nyikolajt egyensúlyozza a fején.

PAX DOKTOR Olvasom én egy szép napon: megfigyel. Olvasom tovább: nyomoz. Olvasom még tovább: dr. Janda Miklós okleveles ügyvéd, megánnymozó!

GLÓRIA Hajmoly, Glória, bizony hajmoly...

ZETOR Sekk. Ding!

GLÓRIA Archaj, már csak archaj. Azt mondta az a brutális Bagi, ha rendszeresen borotválkozom, alkalmazni fog a cirkuszában mint szakállas nőt. Nincs tajték, csak véres bélsár, rég oda már az ebonitrúddal borzolt aranyfanször glóriája, ah, Glória, oda a vörshatalom!

PAX DOKTOR Olvasom: házassági és speciális információk. Olvasom, és már utazom is fel doktor Jandához a Teréz körút 34-be. Jó napot, jó napot. És elkezdtem megfigyeltetni, megfigyeltetni, ahogy megfigyeltem, hogy megfigyelik: négykézláb a kedves, csuromvizesen. Megfigyelttettem ahogy megfigyeltem: csattogtak a mellei.

GLÓRIA Akkor még Gáog Aranka Ari púderét használtam. Ah, Glória. A Gazgató úr már azt a kis zsízsikes lisztet is megvonta, azt mondja, kell kenyérkének, kell kenyérkének. Ah, Glória! Ah!

ZETOR Kérlek, Glória, tedd szét, emeld fel kissé a lábad.

GLÓRIA Tegyem szét? Megdöböntesz, Zetor Traktor. És emeljem is fel kissé?

ZETOR Köszönöm, Glória. Fiúk, húzhatjátok.

GLÓRIA Szögesdrótot akartok áthúzni a lábam között?!

ZETOR Itt megy a határ.

GLÓRIA Itt? Éppen itt megy, a lábam között?

ZETOR Igen, a lábad között, Glóriám.

GLÓRIA Az én lábam között?

ZETOR A te lábad között, Glória és a Wak Bottyán székének a lábai között...

GLÓRIA Wak Bottyán koszos székének a lábai és Glóriai lábai? (Glória ismét néma üvöltésre tátja a száját.)

HÓHÉRKA Dugjátok a szájába a felmosórongyot!

WAK Édes Glóriám, mint tetszsz tudni, nagyothalok. Ami viszont koszos székem lábait illeti, tudd meg, ha eddig nem tudtad, ezekkel a lábakkal lépked az Isten... illetve per pillanat ezeken áll...

GLÓRIA Az Isten szék lábakon jár a földön – méghozzá éppen Bottyán koszos szék-jének a lábaival!

WAK Ültem így új, vadonatúj klottgatyámban...

GLÓRIA Hát, Bottyikám, ami a te klottgatyádat illeti, elég régen lehetett új, vadonatúj... Hányszor szartad azóta e széken kintornászva össze magadat?

ZETOR Glória, csak még egy kicsit.

GLÓRIA Még egy kicsit? Ó, de régen mondta már ezt nekem valaki, hogy még egy kicsit... És az Isten lábai között is áthúzzák a szögesdrótot? Az Istennel fűztök össze?

ALBIN Mit gondolsz, Wak, nem kellene-e egy kicsit lesmirglizni a tarkómat?

PALI Csukd már be, no! Nem a szádat, mert sok a légy benne, hanem az ajtót, te barom!

WAK Vidd ki szépen a kapát, dugd az ülés alá. Az ásót majd reggel föltesszük, estére még el kell földelnem valakit.

HILTON Vivát! Megérkezett és már tevékenykedik is a dögészúr! Jó jel, jó jel.

WAK Meghalt a Bandi néni is. A Juli bácsi se húzza már soká.

HILTON Megérkezett a halott kén!

ALBIN Nem kén, te hülye: kém! Vigyázz! Jönnek nézni bennünket. Csak meg ne tetsszen valamelyiküknek a hulla copfja...

PALI Álomban benne ültem a tengerben. És mind lerágták az alsó részemet a halak. De én csak lebegtem a felső részemmel, szépen mosolyogva a napba, vitorlások haladtak el integetve, hajók, fess kapitányokkal a frissen festett, még erősen festékilatú parancsnoki hídon...

HILTON Mit beszélsz összevissza? Holnap a vágóhídra megyünk dolgozni. Belet mosni.

PALI Nem vágóhíd, te ökor: parancsnoki! És nem belet mosni, hanem balettozni!

ZETOR Mondtam? Vagy nem mondtam? Hogy: matt?! Mindenkit kihívok, szépen sorban mindenkit, anélkül hogy tudná, hogy ki van híva, hogy játszik, és szépen és könnyörtelenül bemattolok neki, be, mindenkinek, szépen sorban, itt a zsebben, ezzel az egyetlen kis fekete paraszttal. Ezeket itt már mind sorba vettem, sorba vertem, legfeljebb még csak egy-kettő bujdoshat előlem. Matt!

ALBIN Hagyj békén, Zetor Traktor, mert a pofádba rúgok. Most, éppen engem akarsz toszogatni azzal az árva zsebsakkoddal, ahelyett hogy te is zsebhokiznál, mint minden tisztességes polgár, mint maga a Gazgató úr is. Most, ma, amikor úgy látszik, kifingófélben van a copfos...

ZETOR A copfos? Kifingófélben? Különben nem probléma, neki már az első nap bemattoltam.

GLÓRIA Ah, Glória!

ZETOR Ding, ding, ding!

PAX DOKTOR Leszülte, kérlek alássan, a tíz gyereket, és aztán kezdett kurvázkodni, kígyóbőr holmokban járni (öv, csat, cipő, retikül, kalap, köpeny). A kórházba is csak azért feküdt be, hogy a körmeit festegesse, és kurválkodhasson a főorvossal meg a kötöző fiúkkal meg a lefogókkal meg a hullamosókkal. Igen, dr. Janda Miklós még a hullakamrába is utánalopakodott...

GLÓRIA Ah, Glória! A porok, púderok – az Ari púder! Azt hiszik, ami jó a baba popsijára, az jó az arcukra is. Ha-ha-ha! Hát az ő arcukra tényleg jó. Ha-ha-ha!

PAX DOKTOR Persze még mindig figyelem dr. Jandát. Ezért nem kerülhettem be Nagy Lénea és Horgosi Hilton Emil expedíciójába sem. Csak most figyelem igazán, amióta meghalt. Csak most figyeltetem igazán. Figyeltetem, ahogy figyelem. Dang!

ZETOR Ding!

WAK Akkor te is halott kén vagy? Dong!

ALBIN Csak meg ne tetsszen valamelyik őrütnek a hulla copfja. Istenem, csak meg ne tetsszen.

Lénaék a szögesdróttal visszaérnek a nagykapuhoz.

WAK Nem akartam király lenni, császár sem akartam lenni. Ezt már a kezdet kezdetén leszögeztem. Igaz, a deszka alatt ott volt a lába...

HILTON Kinek a lába?

WAK Édesapámnak a lába.

HILTON És leszögezted?

WAK Le. Üvöltött, mint a vadszamar. Aztán amikor a tanító bácsi kezét is a táblára szögeztem, önkéntesen hoztak be ide. És nem kértem széket – ezt azonnal leszögeztem. És járókát se kértem. És azt se kértem, hogy a satuba szorítsák a fejem. Semmit sem kértem. Csak egy söprűt. Egy kerti söprűt. Ez már a tizenhetedik kerti söprű, amelyet elköptattam ezen a kurva udvaron. És még mindig nem értem a végére. Még mindig nem sejlik az a nap, amikor a végére fogok érni. Amikor végre azt mondhatom, felsöpörtem az udvart. Szóval, nem akartam király lenni, se a széket nem akartam. De most először az életemben akartam valamit. Ezt a paripacitromot. És Nagy Cumi éppen ezt fújta meg. És még ez sem elég. Léna és Horgosi Hilton éppen itt akarja meghúzni a vonalat – az egyenlítőt vagy mi a fenét.

HILTON Bottyánkám, mit mondjak? Egyszerűen itt fut a határ.

HÓHÉRKA Itt fut? Most itt? Jé! Gyerekek, nézzétek, itt fut...

ZETOR Mi?

HÓHÉRKA A határ.

ZETOR Drót...

HÓHÉRKA És milyen szöges.

MÁSODIK FELVONÁS

A SPANYOLFAL ÉS A KÍNAI VIASZ

Nagy körforgás, utazás a világ körül – jöllehet végig csak az udvarban, a tágas kórteremben.

Kétkerekű taliga. A taligán a halott, illetve tetszhalott Krisztián fekszik. Mellette ül Krisztina. Wak húzza a taligát, Albin le-lemaradozva kocog utánuk.

ALBIN *(messze lemaradva)* Utána fogom dobni. Utána fogom dobni ezt az egy píz. Én úgysem vehetek már semmit, mert nem is akarok semmit se venni. Becsukódtak, egyszerre csukódtak be, nekem mind a bótok. Becsukódtak, és többé már ki sem is nyitnak. Lehet, hogy még lesz világ. Lehet. De a bótok többé már nem nyitnak ki. Világ lehet, hogy még aztán is lesz soká, de az is meglehet, hogy nem lesz. Az is meglehet, hogy csütörtökön vége lesz. Mármint hogy csütörtököt mond. De nekem akkor sem

nyitnak ki a bótok. Se hétfőn, se kedden, se szerdán. Lehet, hogy a világ vége után pénteken mind kinyitnak a bótok, de nekem akkor sem nyitnak ki.

WAK Albin, ne buzerálj már ezekkel a botokkal!

ALBIN Nem botok: bótok. Bottyán barátom: bótok.

WAK A bótokkal se buzerálj.

ALBIN Akkor is utána fogom dobni, ha pénteken mind kinyitnak. De nyugodt lehetsz, nem fognak kinyitni pénteken. Szombaton, vasárnap meg különben sem nyitnának ki.

WAK Hagyd a fenébe, Albin, sok mindent láttam én már ebben a bűdös életben, láttam már száraz botot is kivirágozni. A fenekemen. Ha-ha-ha!

ALBIN Sírni fogok. Mindjárt sírni fogok. Az angyaloknak is copfjuk van, láttam a Vadnay imakönyvében, a szentképen. Azt hittem, fokhagymafűzér. Te Wak Bottyán, lehet, hogy az valóban fokhagymafűzér? És a jó Isten reggel, délben, este csak úgy leszakít egy-egy fokhagymafejet az angyalok copfjából. De az is meglehet, egyetlenegyszálból van az angyalok varkocsa. Miért ne lehetne csupán egyetlenegyszálból? A Vrabel Titusz azt mondta – tudod, fodrászszalonja volt neki Tatán –, hogy három (3) szál haj szükségeltetik egy copfhoz. De aztán addig rugdostam a draeros Tituszt, amíg bele nem egyeztet, hogy egyetlen egy árva kivirágozott sérült beteg hajszálból is lehet copfot kötni...

WAK De, Albin, most már megnyugodhatsz. A hulla haja nem hullik, nem sérül meg, a hulla haja nem virágozik ki. Ami volt, az már megmarad, sőt nőni kezd, nőni. A Hitler Julika egyszer azt mondta, törökcopf, és a Gazgató aztán megmagyarázta, hogy a törököknek hajcsomó volt a fejük búbján, egy hajcsomó, de azt már nem tudta megmagyarázni, hogy mi is a különbség a copf, a varkocs, a lófárok meg a konty között. Belegabalyodott. Mi az? Már elkezdted a bukdácsolást?

ALBIN Mindjárt sírni fogok. Utána fogom dobni ezt az egy rézpízt. Azt akarták, hogy botos legyenek, de mind elijesztettem a kuncsaftokat. Bottyán te szereted a szíjcukrot?

WAK Nem.

ALBIN Sírni fogok. Fáj.

WAK Mi a fene fáj, Albin?

ALBIN Semmi... Senki se látta, ez a hatokos dögész se, jobbra lestem, balra lestem, le-föl, északra, keletre, nyugatra, és besurrantam a hullakamrába. És belekötöttem szépen a masnit a dogász copfjába. A fáslimasnit. Megvan!

WAK Mi van meg, Albin?

ALBIN A píz...

WAK Nyomjad!

ALBIN A konytba nem lehet masnit kötni. Vagy tudja a fene. Meg kellene tárgyalni a Gazgató úrral, de neki meg nem teljes a könyvtára: töredék. Szóval senki sem látta, hogy kimostam, északra lestem, nyugatra, keletre. A virágos arcú lány már nem virrasztott. Lefeküdt a Hitler Julikával. Sírni fogok. Mindjárt. Megengedte a Gazgató úr – Wak, tied lesz a pecsétgyűrű, meg a két aranyfog –, hogy menjek a taliga után, ahogy ő mondta, a kadáverkocsi után ebben a bakacsinárban, gázolok is a lukas bakancsomban, meg gyászolok is, meg gázolok is, meg gyászolok is, meg gázolok is – hu, de nehezen értem a végére! Caplatok a copf után. Csak kibírom. Nem fogom kibírni. Szarnom kell.

Mindig szarnom kell a cél előtt. Ha azt írja fenn míniummal, hogy: CÉL, akkor richtig rám jön a szapora, és elszaladok oldalra. Csak kibírjam. Nem fogom kibírni. Sírni fogok. Mindjárt. Utána fogom dobni ezt az egy rézpízt. Állandóan felfordult neki a rinocérosz.

WAK Nem neki, te hülye! A nagyapjának fordult oda állandóan a rinocérosz. Miért nem zavart be neki, kérdezte a Hitler Julika a Gazgató urat. Azért, te süsü, mondta Pax doktor, mert nem rinocérosz volt az, hanem egy szekrény. Csak a nagyapa fiatalkorában volt igazi rinocérosz, az a rinocérosz ott a berlini zoó-ban... De az meg a nagyapának akart bezavarni a túlkével... Ha-ha-ha!

ALBIN Fogócskám, igaz az, hogy Tibetben nemcsak dogok, rinocéroszok is vannak?

WAK Tudja a fene.

ALBIN A Gazgató sem tudta megmondai, ugyanis csupán töredék könyvtárát engedélyezett neki az úrelvtárs. De nem mondta, hogy nem. Ahol ilyen közel vagyunk az Istenhez, mondotta, ott már minden lehetséges. Sőt, minél közelebb, annál több az ilyen és hasonló átváltozása – új testet öltése a dogmának. Ó, Albin, mondotta a Gazgató. Én nem mondtam azt, hogy igen, sem azt, hogy nem. Hanem éppen az ellenkezőjét. Wak, vigyázz. Vakondtúrás! Még ezek az undok kis bársony vakondokok is! Csak kibírjam! Nem fogom kibírni. Sírni fogok. Sírni, met, lám, ezt az egy rézpízt is elvesztettem. Minden zsebem lyukas. Meg mind a két markom, mint akinek ártverték szöggel. Mint akit te leszögeztél.

ALBIN Meg a gyomrom is lyukas két helyen. Várj, van valami az ablakban. Hátha már megérkeztünk.

WAK Mit látsz?

ALBIN Savanyú káposzta eladó. Kérem, a javításra beadott harisnyákat elvinni, mert én megszüntetem a szemfelszedő ipart.

WAK Megszünteti?

ALBIN Meg.

WAK Mikortól?

ALBIN Tizenötödikétől.

WAK Most milyen hónap van?

ALBIN Tegnap esett a hó. Ma süt a nap, de nemsokára esik ismét valami. Csak azt tudom, hogy nemsokára itt van hamvazószerda.

WAK Nem csütörtök?

ALBIN De lehet. Hamvazócsütörtök? Vagy péntek? Hamvazó...

WAK Ne mondjuk meg Glóriának?

ALBIN Mit?

WAK Hogy megszünteti

ALBIN Nem. Ó, dehogyis mondjuk meg. Megvan! Bravó! Mégis van Isten!

WAK Hol volt?

ALBIN Itt a bakancsban. Ez tört.

WAK Jössz már?! Szólj, ha leesik valami. Szólj ha leesik a láda. Nehogy még szétszórjuk a portékát, és téged kelljen a gödörbe dobnom.

WAK Mi az? Hol vagy? Mi a fenét találtál már megint? Hagyd az újságzemetet...

ALBIN Mazutüzemeltetésű cementgyárat építettek ki, azzal az érvel, hogy a szénüzemeltetés a minőség rovására megy, ami pedig téves állítás. Mindjárt sírni fogok.

Kimostam a gennyet a fásliból. Ni, a fák is szaladnak! Szaladnak, visszafelé. Visszafelé velünk temetni. Sírni fogok. Kimostam, és belekötöttem neki a fáslimasnit. Aztán visszafordítottam, és néztem. Szerettem volna gyöngyházgombokat varrni a mellére, hasára, vagy bár Bur tablettákat.

WAK A Bur tabletták a legszebb gombok, meg a kis Bayerok... Sírni fogok. Nem lesz copfom. Caftatok. Érzem.

WAK Mit? Mit a fenét érzel azon a csupaszig szirten?

ALBIN Érzem, hogy nem lesz copfom.

WAK Ha mondtam, akkor lesz. És punktum. Lenyisszantom, és a tarkódra csirizelem.

ALBIN Hu!

WAK Keményebb tarkód van, mint annak a legkeményebb színésznek, akit Glória emleget mindig, annak a Strobelnek, vagy Stroheimnek. Ha-ha-ha! Azért kedvel téged a Glória, mert nyakszirtben szakasztott olyan vagy, mint az a tróger.

ALBIN Sírni fogok. Nem fogom kibírni. Elég csirizt hoztál?

WAK Nem érted? Vagy azt hitted, hogy már Krisztián bomlik?

ALBIN Mintha megmozdult volna.

WAK Ilyen hepehupás talajon... Elájulna a Gazgató, ha meglátná, hogy élve hozom vissza, hogy feltámadott...

ALBIN Tán tényleg csak tetszhalott?

WAK Te leszel a Krisztián, te barom. Benned fog testet ölteni. Gyökeret verni, mint sziklaszirten a gyopár: a copf! Elhatározta, szegény, kiirtja a patkányokat. Akkor határozta el, amikor a szülészeti osztályon megrágták a csecsemőket. Hadat üzent.

ALBIN Hu! Hadat?

WAK Hadat. Copfba kötötte a haját. És bemaszatolta az arcát.

ALBIN Nem fogom kibírni. Zetor Traktor azt mondja, a patkányok szeretik a harangszót: Ding! Dang! Dong!

WAK Hadat üzent. De két-három nap múlva megmeredt.

ALBIN Katapult...

WAK Katalépszis, te tök. Fel volt neki írva egy cetlire: A PATKÁNY ATOMBOMBA. Albinó!

ALBIN Itt vagyok, caplatok.

WAK Lökd följebb egy kicsit, mert az első kanyarnál leugrik, és visszaszalad a Gazgató úrhoz.

ALBIN Szegénykémnek mintha injekciót szúrtak volna a nyelve gyökerébe. Megkeményedett a nyelve. Megfeketedett, mint a szén. Annyira szorította, hogy szinte gyémánt lett belőle. A fűszálak is mind szaladnak visszafelé: temetni velünk. Ne rohanj ennyire.

WAK Nem bírok lassabban, mert megfeneklünk.

ALBIN Amikor leoldoztam a kötelet a válláról, mert a kötél meg a masni nem megy együtt, mintha elsikította volna magát, kiugrott az a gyémántnyelve. Nagyobbat sikított, mint a Glória, amikor úgy némán kitátja a száját. Széthasadozott az egész világ, széthasadozott a levegő, és a madarak is mind a levegőben! Sírni fogok. Sok van még hátra?

WAK Nagyon sok.

ALBIN Sírni fogok. Te, Wak mondd, itt miért nem jó? Itt miért nem tudjuk elföldelni?

WAK Azért, mert az is rá volt neki írva a cetlijére...

ALBIN Arra, amit akkor írt, amikor feladta a patkányok elleni háborút?

WAK Ne szaggass meg. Állandóan megszaggatsz.

ALBIN Mi volt ráírva a cetlijére?

WAK Az, hogy: KATMANDU. Neked nem mutattam meg, mielőtt lenyeltem volna?

ALBIN De mutattad. Ám a Gazgató úr sem tudta megmondani, hogy hol, merre is van az a KATMANDU. De megjegyezte, Albinkám, valami egérút, alibi, ha már a patkányok vonulását nem vághatta el, maradt az egérút... Hóhérka nővér mesélte, ő, ő Párizsban gyakran megfordult egy KATMANDU nevű éjjeli mulatóban...

WAK Oda majd őt fogjuk temetni, meg a Glóriát.

ALBIN Akkor hol van?

WAK Mi?

ALBIN KATMANDU.

WAK Nem tudom.

ALBIN Akkor hogyan fogjuk oda temetni?

WAK Fogalmam sincs. Nekem semmiről sincs fogalmam, de akkor is oda fogjuk eltemetni Krisztiánt. Mert az én számomra – nem ismersz, Albuskám? – minden bolond utolsó kívánsága: szent.

ALBIN Ki szent?

WAK Minden bolond...

ALBIN Nem fogom kibírni KATMANDU-ig. Szarnom kell. Jaj!

WAK Nem mondtam, hogy vigyázz: kanyar! És mind mélyebb a sár is.

ALBIN KATMANDU-ban is ilyen mély a sár? Ha tudta volna, hogy elkísérem utolsó útjára, mit gondolsz, Krisztián akkor is KATMANDU-ba temetteti magát? Sokat üldögéltem mellette a napon. Bámultam a copfját. Ő meg kaparta a falat. Ha tudta volna, hogy el fogom kísérni utolsó útjára, akkor lehet, hogy itt valahol Moravica meg Kanizsa között temetteti el magát: Attila mellé a Tiszába. A virágzó, langyos Tiszába. Caplatok. Ha tudta volna, hogy én fogom örökölni a copfját...

WAK Meggyújtotta volna. Ha-ha-ha!

ALBIN Hu! Nem fogom kibírni. De azért a Vadnayt is el fogom kísérni utolsó útjára.

WAK Pedig az is hosszúkás lesz, Albi, jócskán hosszúkás.

ALBIN Valóban? Miért lesz hosszúkás Vadnay temetése?

WAK Mert azt suttogják, hogy a főméltóságú úr mellé fogjuk temetni.

ALBIN Hu! Caplatok. Caplatok. Hé!

WAK Mi baj?

ALBIN Elmaradt az egyik bakancsom. Sírni fogok. Hé, Wak, hol is van eltemetve a főméltóságú úr?

WAK Spanyolországban. Te süsü.

ALBIN Hu-hu! Te Wak Bottyán, akkor egész biztosan spanyol csizmában, pompás spanyol gallérban temették el a főméltóságú urat.

WAK Úgy beszélsz, mintha neked sosem lett volna spanyol gallérkád.

ALBIN Nekem zsabóm volt.

WAK Midőn a lobos fityma nem vonható vissza a makkra...

ALBIN Hu, de szép! Istenem, de szép: midőn a lobos fityma... még sosem hallottam szebbet, ki írta, Petőfi vagy Herczeg Ferenc Ferdinánd? Csodálatos, csak nem értem. Lobos. Már te is úgy beszélsz, mint a Gazgató úr, pedig neked még töredék könyvtárad sincs. A Hitler Julika azt mondta, hogy Krisztián egykor verseket írt. Neki biztosan tetszene ez a lob vagy lobogó...

WAK Fogd már be a pofád. Midőn a makk-koszorúban... ez komoly dolog. Én eből vizsgát tettem. Mit gondolsz, vizsga, pecsétes papírok nélkül engedné az úrelvtárs, hogy egyedül vezessem le a temetkezéseket?

ALBIN Hu! Gondolhattam volna, hogy te letetted a halottkémvizsgát. Szépek lehetnek azok a lobogók... De hé, Wak, tudod te, hogy én is vizsgáztam? Csak én nem halottkémnek tanultam, meg hát én megbuktam.

WAK Miből vizsgáztál?

ALBIN Épp a csődöt találtam kihúzni.

WAK Csődört?

ALBIN Csődöt... Azt az adóst, aki ellen a törvényszék a csődöt megnyitja, közadós-nak, vagyonbukottnak hívják, a hitelezők lesznek uraivá az adós vagyonának (csődvagy-on, csődtömeg), amelyet a törvényszék által az ügyvédek sorából kinevezett csőd-tömeggondnok kezel... Hu, most is beleizzadtam.

WAK De hát, az istenért, miért akartál éppen a csődből vizsgázni?

ALBIN Azért, mert egész életemben bírósági kézbesítő szerettem volna lenni.

WAK Bírósági kézbesítő? Olyan kettőbe hajtott akatatóskával karikázni háztól házig, mint a postások?

ALBIN Igen.

WAK És mi abban a pláne?

ALBIN Tudod, Wak barátom, én egész életemben attól rettegetem, hogy beidéznek.

WAK Hová?

ALBIN Hát a bíróságra.

WAK És?

ALBIN És elítélnek. Ezért kifundáltam, hogy ha én leszek a bírósági kézbesítő, tán csak nem leszek olyan hülye, hogy magamnak is kikézbesítem az idézést. De, mondom, megbuktam a vizsgán, meg, a csődből. Aztán meg megbetegedtem. És aztán már nem is törtem magam, mert a betegek se kapnak bírósági idézést.

WAK Hát nem mondom, ezt jól kifundáltad.

ALBIN Caplatok. Ezután majd mindig én fogok caplatni a kordéd után.

WAK Szóval majd Spanyolországba is eljössz velünk?

ALBIN El, elcaplatok Vadnay után a Horthy főméltóságú úrhoz. Ott egészen biztosan nincs ekkora sár.

WAK Spanyolországban egyáltalán nincs sár.

ALBIN Ha nincs sár, akkor mi van?

WAK Spanyolviasz. Csak spanyolviasz. Meg hát szépen mondtam: spanyolnátha, spanyolcsizma, spanyolgallér...

ALBIN Zsabó... Lobogós fityma... Mondd, Vadnayt is spanyolviaszba temetik, mint Horthy főméltóságú urat?

WAK Nem, csak lepecsételik.

ALBIN Nem tudom, lesz-e majd egy kis időnk ott a spanyolviaszban?

WAK Minek?

ALBIN Hát hogy amíg a Vadnajt szépen leengedjük a főméltóságú úr mellé, lekapjam a lábáról piros csizmáját. Vadnay sokat mesélt arról a piros csizmáról. Fekete vadászöltöny, vadkansörtével, makkdíszel – és piros csizma, spanyol... Miért álltal meg? Tán már megérkeztünk? Tán ez itt már KATMANDU?

WAK Te engem egy közönséges hullarablónak tekintesz. Krisztiánnak a copfját, Horthy főméltóságú úrnak meg a piros csizmáját...

ALBIN Nem, dehogy. Bocsáss meg. Látod ezt a pizt is Krisztián után akarom dobni a gödörbe.

WAK Hát akkor mért beszéls összevissza a spanyol csizmáról?

ALBIN Tudod, utálok mindent, ami spanyol. Ezeket a spanyolfalakat is, amelyeket már vagy félórája kerülgetünk, leszívesebben felgyújtánám. Egyszer, képzeld, azt mondta a tata, hogy tegyem így rá a mutatóujjamat a cukorspárgára.

WAK És?

ALBIN És én szépen rátettem a mutatóujjamat a masnira – akárha rezgő szitakötőt érintettem volna.

WAK És?

ALBIN És az öreg szépen rácsöppentette az égő spanyolviaszt az ujjamra. És csak röhögött. Attól kezdve állandóan hordtam magamnál egy darabka spanyolviaszt. Vártam az alkalmat, hogy lepecsételjem az öreg pöcsét. Ezért, látod, ezért ez a hatalmas pecsétgyűrű. Ez az arany pecsétgyűrű, amely a legnagyobb arany pecsétgyűrű volt Budapesten. Ez az arany pecsétgyűrű, amely a tiéd lesz, Wak. Hoztál ollót?

WAK Elloptam a Gazgató metszőollóját.

ALBIN Biztos elég ez a csiriz?

WAK Ne félj, tarkódra ragaszthatjuk vele egész KATMANDU-t.

ALBIN Hu!

WAK Még a dalai láma is meg fogja csodálni a frizurádat.

ALBIN Nem fogom kibírni.

WAK Mit?

ALBIN A tekintetét.

WAK Krisztián tekintetét?

ALBIN A láma tekintetét. Sírni fogok, szép lesznek. Masnim is lesz, mint az óvodás kislányoknak. Ugye, Wak, mit gondolsz, KATMANDU-ban is divat a masni?

WAK Először temetek KATMANDU-ban.

ALBIN De hol a fenében van már?

WAK Figyelj, ha a temetkezésben akarsz maradni, akkor nem szabad ilyen türelmetlennel lenned.

ALBIN Caplatok. Tudod, csak azt nem értem, ha a patkány atombomba, akkor miért mixelt Molotovkocktét? Én, hogy őszinte legyek, itt valami zavart sejtetek.

WAK Miket beszéls itt összevissza?

ALBIN A Pali mondta, hogy amikor elfogták...

WAK Kit?

ALBIN Amikor Krisztiánt elfogták: éppen Molotov-koktélt mixeltek azzal a lánnyal a manzárdon.

WAK Vigyázz! Feszítsd neki a vállad, mert megfeneklünk!

ALBIN A mama mindig azt mondta, hogy születni is olyan szép simán születtem. Miért nem születted te meg a tata meg a majmok szőr nélkül!? Ha láthatna majd a mama meg a tata copffal! Istenem, mindig arról álmodoztak, szegények, ha nekik egy copfos kisiút adna az Isten. Majd lefényképezkedem, első dolgunk lesz, Wak, hogy ott fenn a Himaláján KATMANDU-ban lefényképezkedjünk. A Krisztiánt letesszük a spanyolviaszba, mi meg szépen lefényképezkedünk. Kint a városban az az ürge, tudod, az, aki feltalálta az örökmozdonyt, tudod, ott a kistemplom mögött, az örökmozdonyt, ami a semmivel jár, a semmit használja fel üzemananyagul. Az az ürge különben fényképezéssel is foglalkozik. Ő majd lefotografál: copfosan, ahogy rákönyökölök az örökmozdonyra.

WAK Hülye, miket beszélsz már megint összevissza!

ALBIN Összekevertem valamit? Nem vagyok pontos?

WAK Az örökmozdony éppen azért örökmozdony, mert nem lehet rákönyökölni, mint egy tonnás kredenc sarkára.

ALBIN Valóban, a perpetuum mobile nem kredenc. Ezt jó, hogy leszögezted. Jó, hogy ilyen jól leszögezted.

WAK Még mindig nem érted? Éppen az a vicc, hogy nem szögeztem le. Éppen az a vicc, hogy nem lehet lefixálni, mert állandóan mozog.

ALBIN Értem. Állok majd copfosan, az örökmozdony meg körös-körülöttem a fényképen... A felesége meg füttyörész.

WAK Az istenért, kinek a felesége?

ALBIN Annak a fényképész ürgének a felesége. Állandóan füttyörész, semmi más nem csinál, csak füttyörész. Azért volt kedve meg ideje annak a fényképész ürgének csak úgy, mellékesen feltalálni perpetuum mobilét, mert a felesége nem szekálta állandóan, nyugton hagyta, csak füttyörészett. És azt a fényképet valahogy majd átjuttatja a túlvilágra. Ha főtálálta az örökmozdonyt, akkor a copfos fényképetem is át tudja csempészni a mamáéknak a túlvilágra. Átcsempészi. És a mama majd szépen fölakasztja a falra.

WAK A túlvilágon nincs fal.

ALBIN Hát mi van?

WAK Csak spanyolfal. Olyan kulisszaszerű valami.

ALBIN Miből? Zsákból? Papundeckliből?

WAK Vattából.

ALBIN Vattából? Hm. Vattába nem lehet szöveget verni. Akkor a tata már többször nem fogja tudni fölakasztani magát. Te, Wak, te szereted a vattacukrot?

WAK Nekem sosem vett az édesanyám vattacukrot, mert mindig megettem a pálcikáját is.

ALBIN Tudod, annak a kis ürgének volt először táskarádiója is. Nemcsak fényképezőgépe, táskarádiója is.

WAK A Gazgató úr azt magyarázta valakinek, hogy ha az a kis ürge főtálálta az örökmozdonyt, és most figyelj, meg a halottgramot, akkor miért nincs itt közöttünk?

ALBIN Főtálálta a halottgramot? Az örökmozgót meg a halottgramot? – akkor miért nem adják oda neki a Nobel-díjat?

WAK Hallottam a Gazgató úrtól, hogy szívesen odaadnák neki, de még mennyire,

hogy odaadnák neki, csak ő nem meri megmutatni, nem meri elküldeni nekik Stockholmba, mert fél, hogy közben valaki ellopja. Halottgramjának is már ellopta a felét egy magyar származású pacák, és megkapta a Nobel-díjat: a hologramért. A hologram pontosan olyan, mint a mi ürgénk fényképe, csak azt nem lehet átutalni a halottaknak a túlvilágba... kicsit bonyolult... Elég az hozzá, hogy a svédek meg lusták idejönni.

ALBIN Nekem van egy barátom Svédországban, majd őt megkérjük, menjen fel ahhoz a terroristához, a Nobel Alfrédhoz, aki feltalálta a Molotov-koktélt...

WAK Te örült. Nem Nobel találta fel a Molotov-koktélt.

ALBIN Nem? Hát akkor Molotov mért nem kapta meg a Béke Nobel-díjat?

WAK Nyomjad, mert megfeneklünk.

ALBIN Te, Wak, ha az az ürge feltalálta az örökmozdonyt meg a halottgramot, akkor én is azt kérdem, amit a mi szeretett Elvtársurunk, hogy ő meg miért van mindig szabadlábon? Vagy ha szabadlábon is van, miért nem jár kényszerzubbonyban? Hó, állj már meg, no, egy pillanatra. Mind a két bakancsom elmaradt valahol. Az egyikben, a balban vagy a jobbikban benne van a píz, amit utána akarok dobni.

WAK Albin, nincs időnk. Még vissza is kell érünk. A hullának csak: TOUR, ám nekünk, gyászhuszároknak RETOUR is! Vissza kell érünk, mielőtt az örült LÉNEA meg Horgosi Hilton meg Vadnay le nem zárják a határokat.

ALBIN Az élet, az egy borzalmas TOUR-RETOUR. Rosszabb vagy, mint annak az ürgének az örökmozdonya. Caplatok. Sírni fogok. Nem fogom kibírni. Wak, mondd, véletlenül nem KATMANDU-ban vannak a mamáék is eltemetve?

WAK Akkor még nem én voltam az ispotály dögésze, te hülye, Albinó, majomfasz!

ALBIN Ne mondd ezt! Ne beszélj így velem, mert kitekerem a nyakadat. Wak, különben is, jegyezd meg: nincs albinó majom, csak egér, fehér egér, meg néger van fehér...

WAK Néger?

ALBIN Fehér néger... Azt mondtad, még csak egy kicsit legyen türelemmel, és szépen a tarkómra csirizeled Krisztián skalpját.

WAK Nincs probléma, minden rendben van, csak nyomjad. Ha akarod, egy kicsit még majd feljebb is állíthatom, hogy szebb, nagyobb legyen az esése...

ALBIN Nem. Azt akarom, hogy pontosan úgy álljon, olyan legyen az esése, mint a Krisztiáné. Lengedezzen, akár az árvalányhaj.

WAK Ha dunsztgumit meg masnit meg minden szart akarsz rá aggatni, akkor nem fog úgy lengedezni, mint az árvalányhaj.

ALBIN Nem? Jó, akkor nem teszek dunsztgumit. Csak ezt a fáslimasnit. Ezt a vörös fáslimasnit.

WAK Toljad. Csak tudnám, mi a szar olyan nehéz benne.

ALBIN A haja.

WAK Ez az egy szál haja?

ALBIN Ez az egy aranyszál... Nem fogom kibírni. Sírni fogok a sírján. Sár ez, Wak, vagy spanyolviasz?

WAK Vér.

ALBIN Tényleg sós. Nem itt úszik a Kobalt Karcsi?

WAK Nem látom, de lehet, hogy éppen lebukott.

ALBIN A vérpatakokban milyen halak élnek? Aranyhalak élnek-e a vérpatakokban?

Te, Wak, mit valahol a vágóhíd körül bolyongunk! Hallottam, sugdosták, hogy ma a vágóhídra megyünk dolgozni. Belet mosni. Azt hittem, legalább ma nem kell dolgoznunk. Te, Wak, végső soron miért nem vihetnénk Krisztiánt is a vágóhídra?

WAK Ha nem tudnád, én nem szállítok a vágóhídnak.

ALBIN Sírni fogok.

WAK Vigyázz, lejtő!

ALBIN Megfeneklünk. Már a számig ér a vörös sár. Most aztán istenigazából lepecsételődik a szánk.

WAK Vigyázz, a gledícsiasövény!

ALBIN Nem gledícsia ez, szögesdrót. Más utat kellett volna keresnünk.

WAK Más irányba indulni. Az igazság az, hogy lenne egy más megoldás is.

ALBIN Lenne?

WAK Igen, a Gazgató úr nemegyszer tett már ajánlatot az Elvtársúrnak: álljunk át a hamvasztásra.

ALBIN A hamvasztásra? Ezen gondolkodnom kell, noha már nem gondolkodom, már nem gondolkodom rég, csak a copfra koncentrálok.

WAK Azt mondta a Gazgató, egy kis ügyes propagandával könnyen elfogadtathatnánk az ápoltakkal. Néhány összefüggés, néhány talpra – és nem fejre – esett szó. Legfeljebb egy nagygyűlés. Szóval, konkrét ajánlatot is tett. Egy olyan japán típusú kemencét ajánl. De az ürelvtárs hallani sem akar róla. Pedig, ha átállnánk, isteni kis urnaligetet rendezhetnénk be a budi mögött. És akkor nekem mással nem is kellene törődnöm. Nem kellene mosdatnom, borotválnom, öltöztetnem a hullákat, cipelnem, huzigálnom, le-föl őket ezen a nyikorgó taligán, huzigálni őket a taljánokhoz, a törökökhöz át Törökkanizsára, a mórokhoz Moravica spanyol negyedébe, Kovinba, Katmanduba. Csak le-föl sétálnék hátrattett kézzel az urnaligetben. Meg-megállnék, elbeszélgetnék veled, amint, most is, óvod ezektől a fekete sáskáktól a paripacitromokat... Máris van egy jó ötletem. Gazgató úr!

GAZGATÓ *(kinyitja a kis tolóablakot)* Tessék, Wak úr.

WAK Az ön engedelmével átköltöztetném Zetor törpekaktuszait az urnaligetbe... Noha itt már különben minden szúr...

GAZGATÓ Urnaligetbe? Az Isten szerelmére, miféle urnaligetbe költöztetnéd át azokat az árva, nem létező és mert nem létező, még árvább, törpekaktuszokat?!

WAK Ha a hamvasztás...

GAZGATÓ A hamvasztás...

LÉNEA A kremálás...

WAK Le-föl sétafikálnék az urnaligetben. És te is sétafikálhatnál velem, miközben a szellő lebegtetné, pardon, akár egy lobogót, lobogtatná a varkocsod...

ALBIN Szédülök. Gyermekkoromban is mindig elszédültem a bolondkocsin. Míg a gyerekek nyerítettek az örömtől a gipszlovakon, én elszédültem, hánytam...

WAK Szépen, egyenként átköltöztetnék a törpekaktuszokat a budi mögé: egy urna, egy kaktusz, hogy azért mégse legyen olyan kopár, mégse legyen olyan monoton az a liget...

ALBIN Mi történt? Megfeneklettünk? Vagy végre-valahára megérkeztünk? Az igazság az, hogy nem éppen így képzeltem el a megérkezésünket. Valami kristálypalotát képzeltem ide a budi helyére. És azt gondoltam, itt fenn, a Hímaláján nincs szöges-

drót... Wak, még nem meséltem neked, Krisztián egyszer így megnézte a tarkómat, akárha tarkón lőtt volna tekintetével. A tarkómat – a nyakszirtemet –, amit Glória Stroheim nyakszirtjéhez hasonlított. Úgy megnézte, annyira szemügyre vette, hogy attól a pillanattól kezdve meg voltam győződve, Krisztián tulajdonképpen rám testálta kincsét. És mi valójában nem követünk el semmiféle hullagyalázást, ha szépen, észrevétlenül levesszük. Letépjük a tarkójáról, akár egy kis csokor árvalányhajat... Ha forog szegénynek a nyelve – a klikkerei még forognak, csak nyelve nem, nekem meg csak a nyelvem forog, a klikkerei már rég nem –, biztosan azt mondta volna: Albin. Tessék, kérdeztem volna, mint akinek fogalma sincs, miről is van szó. Te, Albin, mondta volna Krisztián. Te, Albin, én most elmegyek, felmegyek, fel Katmanduba, és még feljebb, de: a compfom a tiéd. Csak így egyszerűen azt mondta volna: a copfom a tiéd, Albin. Köszönöm, Krisztián, mondtam volna, de akkor a meghatódottságtól már biztosan az én nyelvem sem forgott volna...

WAK Jössz?

ALBIN Caplatok.

WAK Albin, van neked tudomásod arról, hogy külön cikk jelent meg a Gazgatótól a Hamvasztásban.

ALBIN Nincs tudomásom ilyesmiről. Erről, azt hiszem, még a Gazgató úrnak sincs értesülése. Igen, Albin, külön kéthasábos cikk abban a fakultatív halotthamvasztás eszméit terjesztő, Wilhelm doktor meg Papp Samu szerkesztette újságban... Mi ez, Wak Bottyán? Ilyen gerincet még sosem láttam.

WAK Szerintem ez egy tevecsontváz.

ALBIN Hát akkor már tényleg majdhogynem megérkeztünk. Mondd, az elhunyt lámákat is elégetik? Mert a Gazgató valami olyasmit olvasott fel nekem abból a könyvből, amit a fején egyensúlyoz.

WAK Csak még egy kicsit nyomjad. Érzem, hamarosan célba érünk.

ALBIN Milyen sárgák ezek a hegyek! Ez meg mi?

WAK Hát nincs szemed, nem látod? Cédrustojás.

ALBIN Akkor már tényleg majdhogynem megérkeztünk.

WAK Kóstold csak meg.

ALBIN Mit?

WAK Hát az utat, nem látod, sóból van.

ALBIN Sóból? Tényleg. Hát akkor már valóban majdhogynem megérkeztünk.

WAK Közeledünk.

ALBIN Vagy távolodunk? Ha távolodunk, akkor közeledünk Glóriához.

WAK Majd neki is skalpolunk valahol valamit a lukára – hadd ragyogjon neki is az aranyglóriája! Kamcsatkán meg majd ne feledkezzünk el nyúzni neki cobolyt.

ALBIN Sír?

WAK Nem. Ez nem sír, ez egy szent kőrakás.

ALBIN Caplatok. Nem fogom kibírni. Sírni fogok. El fogom veszíteni a pízit.

WAK Milyen pízit?

ALBIN Amit utána akarok dobni.

WAK Ki után? Hová?

ALBIN Krisztián után a gödörbe. Vagy az égbe. Én úgysem vehetek már semmit...

HARMADIK FELVONÁS

AZ ORANZS HALOTTGRAM

Ismét, illetve továbbra is az udvarban és a kórteremben, a mind sűrűbb szögesdrót között.

ZETOR Ding!

ALBIN Wak, hallod?

WAK Dang!

ALBIN Hallod? Szerinted célba értünk?

PAX DOKTOR Dong!

HILTON Ding! Dang! Dong!

WAK Mi körbefutottuk a világot, itt meg még mindig folyik pártharc, a frakciózás.

ALBIN Állhatatosan.

ZETOR Ding!

WAK Dang!

HILTON Ding! Dang! Dong!

GAZGATÓ Jó, hogy látom önöket. Csak, az istenért, ne forogjanak már ezzel a kordéval, elszédülök, és lezuhan a fejemről a könyv. Mi lenne, ha én is így beszélnek önökre, ha így le-föl ugrálnák az ágyra? (*Ugrálni kezd, és többé már nem is hagyja abba az ugrálást.*) Albinkám, közben én utána néztem bizonyos dolgoknak. Noha mint volt alkalmam megjegyezni, már csupán töredék könyvtárral rendelkezem. A tibeti dogra és a tibeti orrszarvúra kevés utalást találtam, a tibeti dognak még csak a színét sem sikerült megállapítanom... Jóllehet a jakvérből és tevévállból készült téglák, amelyről a tudós férfiak Kőrösi Csoma kapcsán értekeznek, némi fogódzóul szolgálhatnak... Wak úr, viszont, ami a hamvasztást illeti, mármint a hamvasztás mozgalmát, mert kétségtelenül mozgalmról beszélhetünk már, számítok önre, hisz kire számíthatnék, ha lelkiismeretes dögészünkre, halottkémünkre nem – ám a probléma abban rejlik, hogy én, szemben Lénea kremálási mozgalmával, a hamvasztás mellett óhajtok ügyködni: minden dogma nélkül! Mondanom sem kell, ezekből az elméleti problémákból kifolyólag végeztem kutatásokat, noha mint volt rá alkalmam megjegyezni, már csupán töredék könyvtárral rendelkezem. És azt is tudomásukra kell hoznom, hogy a kutatást folytatni eltökélt szándékom, noha Lénea szándékának tetemes részét de facto már realizálta, avagy – mint tetszenek látni – ebben a minutumban realizálja...

ALBIN Nézd, tényleg húzzák a nagykapu meg a budi között az egyenlítőt. És nézd, húzzák tovább, a budi mögött is, az urnaliget helyét is kettéosztva, szögesdróttal megfelelve. Nézd, Vadnay Désiré elkészült a főméltóságú fekete vadászöltönyeivel.

LÉNEA Na, még csak ez hiányzott, hogy ez a halottas menet is belénk gabalyodjon!

GAZGATÓ (*kicsapódik a tolóablak*) Halottas menet?!

LÉNEA Igen, Wak és Albin halottnak nyilvánították Krisztiánt... Gazgató úr, a helyzet a következő:

WAK a) Rendszerben van, már végképp belenyugodtam, hogy sosem is érek e baszott ispotályudvar végére: egy emberélet rövid ahhoz, hogy ez az udvar felsöpörtesse, akár-

milyen kitűnő kerti és vesszősöprűket is sikerült beszereznem a kanizsai söprűgyárban és a martonosi kosarasoknál. Tehát ez rendben van, ebbe belenyugodtam.

b) Abba is belenyugodtam, hogy a szemetes lova, amely a Gazgató úr nem kis szimpátiáját örvendi, naponta meg tetszik veregetni a farát: beszemetel. De abba viszont nem vagyok hajlandó belenyugodni:

1. Hogy a paripacitromot széthúzzák, állásukat megbolygassák, felcserélgessék. Igen, abba nem vagyok hajlandó belenyugodni, hogy itt is úgy viselkedjenek, mint a kocsmáudvarán, a kuglipályán. Persze, azt észre sem vették, hogy én közben titokban kiönttettem őket bronzból. A Nagy Cumi kezdte: ellopta a legszebbet. De én azonnal kihívatam Gyurát, a rendőrt és jegyzőkönyvet vetettem, krétával körülrajzoltattam a helyét. A c és a 2 pontra már nem emlékszem. De ha eszembe jut, majd jelentkezem, folytatom. GAZGATÓ És innen hová tűnt? Ez a harmadik citrom hová lett?!

WAK Ez rendben van. Emiatt ne tessék idegeskedni. Ezt én adtam kölcsön a hercegnőt alakító Glóriának.

GAZGATÓ Nem értelek. A hercegnőnek mért van szüksége paripacitromra?

WAK Lehetséges, hogy a Gazgató urat nem értesítették: holnap koronázzák Napóleont! Lehetséges, hogy a Gazgató úr nem hivatalos a koronázási ünnepségekre!

ALBIN Hallod? Holnap lesz a koronázás.

WAK Állj!

GAZGATÓ És miért nélkülözhetetlen a koronázási ceremóniánál az a kurva bronz paripacitrom?

WAK Sajnos, az uralkodói alma nélkül elképzelhetetlen a ceremónia.

GAZGATÓ Értem, most már kezdem érteni. Csak azt nem értem, hogy akkor mi a problémád?

WAK Az, amit már kifejtettem. És leszögeztem, nem vagyok hajlandó belenyugodni, hogy úgy viselkedjenek, mint a kuglipályán... És abba se, hogy Lénea itt húzza meg az egyenlítőt...

GAZGATÓ Hol?

WAK Itt: a négyes és a hetes számú paripacitrom között. Ezt nem tehetik meg. Ez katasztrófát idézne elő: a kettős, hármas és négyes citrom az egyenlítő egyik felére, az egyes, az ötös, hatos és hetes bronzcitrom pedig az egyenlítő másik felére kerülne. Tehát egy részük az egyik féltekére, másik részük pedig a másik féltekére... Tetszik látni, a budinál máris öröket állítottak végig a vonal mentén. Csak engedéllyel szabad átlépni az egyik féltekéről a másik féltekére. A székemet is megfélezték. Ezek szerint engem is. Dang!

ZETOR Ding!

WAK Nahát, ezt akartam mondani, hogy ebbe nem vagyok hajlandó belenyugodni.

LÉNEA Arról nem is beszélve, hogy most meg már ez a halottas menet, ez a bolondkocsi is minden pillanatban szétgázolhatja a gőzölgő citromokat...

ALBIN Visszaértünk... Wak, akkor ez nem Spanyolhon volt, hanem csak egy rongyos, noha selyem spanyolfal. A bíborsávok sem voltak valószínű bíborsávok, csupán csak badobácsok, bűdös pannák... A Krisztusát! A sóút sem volt sós, legfeljebb csak a fagy miatt sózták le az utászok, az útkaparók.

WAK Dang!

ALBIN Spanyolfal és szögcsdrót...

WAK Olyan bukósisakod lesz, akár egy kókuszdió. Te, lobogós, örökmozgó ökör!

ZETOR Ding!

ALBIN És lefényképezkedek kókuszdióval a fejemen! Ni, már a holo-halottgram fel-találója is bent van. Tudtam, hogy a Gazgató úr nem fog megnyugodni, amíg be nem hozhatja. Jobb is, ha benn van. Bent mindig biztonságosabb.

WAK Tényleg, már hozza is a masinát.

ZETOR Azt sugdossák, ma lesz az első kremálás.

PALI Ma fogják Nagy Léneáék kremálni Krisztiánt.

GLÓRIA Abban a zöld dobozban van a cián.

ZETOR És azt sugdossák, hogy utána mi következünk, akik nem tartják magukat a féltékékhez.

WAK Akik nem hajlandók kuglipályává züllesztetni ezt az udvart, akik ragaszkodnak a paripacitromokhoz... Az előbb üzent a futárral a Nagy Lénea, ha megengedem, hogy átvezessék a paripacitromok között a drótot, akkor aranyból fogja kiöntetni nekem öket, színaranyból. És nekem is varr Dezsőke fekete öltönyt...

ZETOR Azt sugdossák, hogy így az ispotály fűtése is megoldódik.

HITLER JULI Végre szépen felmelegednek a cellák, a zárkák és a kalodák...

ALBIN Nem fogom kibírni. Sírni fogok. Nem fogom kibírni a pózban...

WAK Miféle pózban?

ALBIN Nem látod, a kis ürgeforma bácsi be akar állítani az örökmozgóba... És holo-halottgramot akar venni rólam...

WAK Kiról? Rólad?

ALBIN Mindenki összevissza forog, csak nekem kell megmerevednem. Leveszi a képem, és átküldi a mamának a túlvilágra. Én nem fogom kibírni így, egyetlen pózba fagyva! Gyrekkoromban is mindig belevigyorogtam, meg kiugrottam a képből. Mindig meg akartam fogni azt a kismadarat, és fellöktem a klott mögé bújt fényképészt.

ZETOR Szebb, mint egy traktor!

WAK Még ezt az öreg örökmozgót is képesek lesznek beszóni szögesdróttal!

HITLER JULI Szebb, mint egy tank!

WAK Most végre Krisztiánt is beteszik az örökmozdonyba.

GAZGATÓ Kétségtelenül kényelmesebb, mint ez a hullás kordé.

ZETOR Nézzétek, tetszik neki a masinában.

WAK Ni, mintha felülne!

ÍRÓ KÉZ Ni, mintha mosolyogna!

WAK Túlvilági mosoly csorog az arcán. Vagy csak előbb megfürdelt?

ZETOR Érzi, hogy képet vesznek róla.

PAX DOKTOR Nézzétek, a lány is megmozdult! Bedobott valamit Krisztiánnak.

GAZGATÓ Csak nehogy valami a csapágyak közé essen.

WAK Igen, van valami Krisztián kezében.

ÍRÓ KÉZ Egy narancs! Egy narancsot adott be neki.

WAK Egy narancsot? Istenem, mióta nem láttam már narancsot!

ÍRÓ KÉZ Még szerencse, hogy nem citrom. Egy narancsot adott a kezébe, hogy azt az ég felé emelve lefényképezkedjen vele.

ZETOR Milyen görcsösen kapaszkodik bele.

WAK Nézd!

ZETOR Mi történik?

ÍRÓ KÉZ Nézd, nőni kezd, nőni! Gyönyörű, mint egy friss disznóhólyag! Semmit sem szerettem úgy, mint egy friss, véreres disznóhólyagot.

WAK Fogd be a szád. Nem látod, hogy oranzs.

ÍRÓ KÉZ Megemeli. Viszi fel.

WAK Elvtársúr!

GAZGATÓ (kicsapódik a tolóablak) Mi baj? Mi történik itt? Mi ez? Honnan ez a világosság?

ZETOR Viszi a disznóhólyag.

ALBIN Emelkedni kezdett a holo-halottgramja az örökmozgóban!

ÍRÓ KÉZ Viszi fel, viszi Krisztiánt a nagy narancs!

ALBIN Katmandu fölé...

ÍRÓ KÉZ Viszi fel az égbe vagy hová a fenébe...

V é g e

A dráma közléséhez az Újvidéki Színház anyagilag hozzájárult

